Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 1. Warszawa, dnia 15 stycznia 1933 r.

TREŚĆ:

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

1.

U S T A W A

z dnia 20 grudnia 1932 r.

o obniżeniu oprocentowania i przedłużeniu okresów umorzenia wierzytelności długoterminowych, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, oraz wydanych na podstawie tych wierzytelności listów zastawnych i obligacyj.

Art. 1. (1) Odsetki pobierane od wierzytelności, istniejących w dniu 1 stycznia 1933 r., a zabezpieczających listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich, banków hipotecznych i komunalnych, Wileńskiego Banku Ziemskiego oraz banków państwowych, obniża się z mocy samego prawa według zasad, wskazanych w art. 2 niniejszej ustawy:

a) o ile są płatne zgóry, poczynając od rat, przypadających do zapłaty po dniu 30 listopada 1932 r.;

b) o ile są płatne zdołu, poczynając od rat, płatnych po dniu 3 stycznia 1933 r.;

c) o ile są płatne na warunkach odmiennych niż określone pod a) i b), poczynając od rat, przypadających do zapłaty po 30 listopada 1932 r.

(2) Postanowienia ust. 1 nie dotyczą wierzytelności, na podstawie których wypuszczono listy zastawne i obligacje:

1) oprocentowane na 5% i niżej;

2) emitowane w drodze emisji publicznej na rynkach zagranicznych, a notowane na giełdach zagranicznych.

Art. 2. Odsetki, pobierane od wierzytelności, wskazanych w ust. 1 art. 1, obniża się jak następuje:

1) od wierzytelności, na podstawie których wypuszczono listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych ziemskich i Wileńskiego Banku Ziemskiego, — do 4½% ;

2) od wierzytelności, na podstawie których wypuszczono listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych miejskich, banków hipotecznych i komunalnych, — do 5% ;

3) od wierzytelności, na podstawie których wypuszczono listy zastawne i obligacje banków państwowych, — nie wyżej 5½% ; szczegółowe postanowienia, dotyczące tego obniżenia, wyda Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 3. (1) Minister Skarbu w terminie do dnia 1 kwietnia 1933 r. wyda rozporządzenia, dotyczące wymienionych w art. 1 wierzytelności, które:

a) przedłużą okresy umorzenia tych wierzytelności;

b) ustalą nowe plany amortyzacyjne;

c) skonwertują wierzytelności, płatne w całości jednorazowo, na wierzytelności spłacalne w trybie stopniowej amortyzacji długoterminowej.

(2) Powyższe nowoustanowione okresy umorzenia nie mogą być dłuższe niż lat 56 od daty konwersji i mogą zawierać — o ile szczególne przepisy nie przewidują dłuższych okresów — 3-letni okres, w ciągu którego spłata kapitału będzie wstrzymana.

Art. 4. Listy zastawne i obligacje, wypuszczone na podstawie wierzytelności, objętych ust. 1 art. 1 — z wyjątkiem listów zastawnych i obligacyj, za które udzielił poręki Skarb Państwa — ulegają konwersji na listy zastawne i obligacje oprocentowane i umarzalne na zasadach, odpowiadających oprocentowaniu i okresom umorzenia tych wierzytelności.

(2) Postanowienia niniejszego artykułu dotyczą również listów zastawnych i obligacyj, płatnych w całości jednorazowo.

Art. 5. Postanowienia art. 4 niniejszej ustawy nie dotyczą listów zastawnych i obligacyj:

1) banków państwowych;

2) za które udzielił poręki Skarb Państwa;

3) oprocentowanych na 5% i niżej;

4) wypuszczonych w drodze emisji publicznej na rynkach zagranicznych, a notowanych na giełdach zagranicznych.

Art. 6. Upoważnia się Ministra Skarbu do obniżania oprocentowania i przedłużania okresów umorzenia listów zastawnych, obligacyj i innych zapisów długu, stanowiących własność instytucyj prawa publicznego, instytucyj państwowych i Skarbu Państwa, nie wyłączając funduszu, określonego w cz. IV pkt. 1 lit. f) załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 października 1927 r. o planie stabilizacyjnym i zaciągnięciu pożyczki zagranicznej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 789).

Art. 7. Do budżetu corocznie wprowadzane będą sumy potrzebne na uzupełnienie różnicy między oprocentowaniem i umorzeniem listów zastawnych i obligacyj, wypuszczonych przez banki państwowe, a obniżonem oprocentowaniem i ratami amortyzacyjnemi, wynikającemi z przedłużonych okresów umorzenia wierzytelności, na podstawie których wypuszczono te listy zastawne i obligacje.

Art. 8. Oprocentowanie obligacyj, opartych na opłatach administracyjnych towarzystw kredytowych ziemskich, z mocy samego prawa obniża się do 4½%, a ich okres umorzenia przedłuża się na 56 lat, z trzyletnim okresem, nie zawierającym spłaty kapitału, poczynając od 1 stycznia 1933 r.

Art. 9. Postanowienia niniejszej ustawy nie naruszają praw instytucyj, wymienionych w ust. 1 art. 1, do pobierania opłat administracyjnych według obowiązujących przepisów.

Art. 10. Obniżenie oprocentowania listów zastawnych i obligacyj, wymienionych w niniejszej ustawie, następuje, poczynając od kuponów, płatnych po dniu 3 stycznia 1933 r.

Art. 11. Wydane przed wejściem w życie niniejszej ustawy promesy przez instytucje, wymienione w ust. 1 art. 1, na pożyczki w listach zastawnych i obligacjach, niezgodne z postanowieniami niniejszej ustawy, tracą moc obowiązującą.

Art. 12. (1) Hipoteki lub długi gruntowe, odpowiadające różnicy, powstałej z obniżenia odsetek na mocy niniejszej ustawy, wygasają.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu do wydania w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości rozporządzenia o ujawnianiu i przeprowadzaniu w księgach hipotecznych, objętych niniejszą ustawą, konwersyj wierzytelności oraz konwersyj listów zastawnych i obligacyj.

Art. 13. Wszelkie pisma, wnioski i wpisy hipoteczne, dotyczące wykonania konwersji, objętej niniejszą ustawą, są wolne od opłat stemplowych i hipotecznych; na obszarze sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie pisarze hipoteczni mają prawo pobierać za wniosek o dokonanie konwersji i wniesienie odpowiednich treści do wykazu hipotecznego oraz wydanie instytucji wierzycielskiej świadectwa o dokonanych wpisach o konwersji jedynie opłatę stałą w wysokości 10 zł.

Art. 14. (1) Koszty konwersji wierzytelności, objętych niniejszą ustawą, ponosi dłużnik.

(2) Zasady obliczania kosztów konwersji i opłat na rzecz instytucyj wierzycielskich za czynności tych instytucyj, związane z konwersją, ustali Minister Skarbu.

Art. 15. Wierzytelności i wypuszczone na ich podstawie listy zastawne, wyrażone w zbożu, ulegają konwersji na odpowiednie zobowiązania, wyrażone w złotych. Minister Skarbu określi miarę przerachowania zboża na złote według przeciętnych cen żyta, notowanych na giełdzie zbożowej w Poznaniu w miesiącach październiku i listopadzie 1932 r.

Art. 16. (1) Towarzystwa kredytowe ziemskie i Wileński Bank Ziemski mogą przeprowadzić zapisanie na swą rzecz na nieruchomościach obciążonych wierzytelności dodatkowych w 4½%-owych listach zastawnych lub w gotowiźnie w wysokości, nie przekraczającej 5% sumy nominalnej wierzytelności konwertowanych z tem, że ta wierzytelność dodatkowa, zabezpieczona na danej nieruchomości, o ile będzie wyrażona w listach zastawnych, będzie miała równe pierwszeństwo z poprzedniemi wierzytelnościami tej instytucji, a jeżeli będzie wyrażona w gotowiźnie — będzie miała pierwszeństwo po wierzytelnościach tej instytucji, lecz przed innemi wierzytelnościami hipotecznemi. Wpisy takich wierzytelności dodatkowych mogą być dokonane bez zgody niższych wierzycieli, a w razie uchwały ogólnego zebrania instytucji, powziętej zwykłą większością głosów, także bez zgody poszczególnych dłużników na mocy jednostronnego wniosku instytucji.

(2) Minister Skarbu może wstrzymać wykonanie postanowień art. 3 w odniesieniu do towarzystw kredytowych ziemskich i Wileńskiego Banku Ziemskiego, które nie skorzystają z uprawnień, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, w terminie do dnia 15 lutego 1933 r.

(3) Sumy, ujawnione w bilansach towarzystw kredytowych ziemskich i Wileńskiego Banku Ziemskiego na skutek wykonania niniejszego artykułu, są wolne od podatku dochodowego.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 18. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

(Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 950).

2.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 listopada 1932 r.

w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 14 marca 1932 r. uzupełniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego na obszar powiatów augustowskiego i suwalskiego.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 marca 1932 r. uzupełniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 335) zarządza się co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą ustawy z dnia 14 marca 1932 r. uzupełniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 335) rozciąga się na obszar powiatów augustowskiego i suwalskiego w województwie białostockiem.

§ 2. Właściwość Powiatowego Komitetu Nadawczego w Grodnie rozciąga się na obszar powiatów wymienionych w § 1

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 4. Rozporządzenie niniejszej wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
(Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 889).

3.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 8 listopada 1932 r.

o ustaleniu siedzib i właściwości terytorjalnej powiatowych urzędów ziemskich.

Na podstawie art. 21 i 38 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisyj ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706) zarządzam co następuje:

§ 1. Siedziby powiatowych urzędów ziemskich i ich właściwość terytorjalną ustala się, jak następuje:

Siedziba powiatowego urzędu ziemskiego.	Powiaty objęte obszarem właściwości powiatowego urzędu ziemskiego.
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Białymstoku.	
Augustów	augustowski
Białystok	Białostocki m. Białystok
Bielsk Podlaski	bielski
Grajewo	szczuczyński
Grodno	grodzieński
Łomża	łomżyński
Ostrołęka	ostrołęcki
Ostrów Mazowiecka	ostrowski
Sokółka	sokólski
Suwałki	suwalski
Wołkowysk	wołkowyski
Wysokie-Mazowieckie	wysoko-mazowiecki
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Brześciu n/B.	
Brześć n/B.	brzeski
Drohiczyn	drohicki
Kamień-Koszyrski	koszyrski

Siedziba powiatowego urzędu ziemskiego.	Powiaty objęte obszarem właściwości powiatowego urzędu ziemskiego.
Kobryń	kobryński
Kosów Poleski	kosowski
Łuniniec	łuniniecki
Stolin	stoliński
Pińsk	piński
Prużany	prużański

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Grodnie.

Baranowicze	baranowicki
Lida	lidzki
Nieśwież	nieświeski
Nowogródek	nowogródzki
Słonim	słonimski
Stołpce	stołpecki
Szczuczyn Lidzki	szczuczyński
Wołożyn	wołożyński

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Grudziądzu.

Grudziądz	wszystkie powiaty województwa pomorskiego.

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Katowicach.

Katowice	wszystkie powiaty województwa śląskiego

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Kielcach.

Busko	stopnicki
Częstochowa	częstochowski m. Częstochowa
Jędrzejów	jędrzejowski
Kielce	kielecki
Końskie	konecki
Kozienice	kozienicki
Miechów	miechowski
Olkusz	olkuski
Opatów	opatowski
Opoczno	opoczyński
Pińczów	pińczowski
Radom	radomski m. Radom
Sandomierz	sandomierski
Wierzbnik	iłżecki
Włoszczowa	włoszczowski
Zawiercie	będziński zawierciański m. Sosnowiec

Siedziba powiatowego urzędu ziemskiego.	Powiaty objęte obszarem właściwości powiatowego urzędu ziemskiego.
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego Kraków.	
Kraków	wszystkie powiaty województwa krakowskiego.
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Lublinie.	
Biała Podlaska	bialski
Biłgoraj	biłgorajski
Chełm	chełmski
Garwolin	garwoliński
Hrubieszów	hrubieszowski
Janów Lubelski	janowski
Krasnystaw	krasnostawski
Lubartów	lubartowski
Lublin	lubelski m. Lublin
Łuków	łukowski
Puławy	puławski
Radzyń	radzyński
Siedlce	siedlecki
Sokołów	sokołowski
Tomaszów	tomaszowski
Węgrów	węgrowski
Włodawa	włodawski
Zamość	zamojski
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego we Lwowie.	
Lwów	wszystkie powiaty województwa lwowskiego.
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Łucku.	
Dubno	dubieński
Kostopol	kostopolski
Kowel	kowelski
Krzemieniec	krzemieniecki
Luboml	lubomelski
Łuck	horochowski łucki
Równe	rówieński zdołbunowski
Sarny	sarneński
Włodzimierz	włodzimierski
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Piotrkowie.	
Kalisz	kaliski
Koło	kolski turecki

Siedziba powiatowego urzędu ziemskiego.	Powiaty objęte obszarem właściwości powiatowego urzędu ziemskiego.
Konin	koniński
Łask	łaski
Łódź	brzeziński, łęczycki, łódzki m. Łódź
Piotrków	piotrkowski
Radomsko	radomszczański
Sieradz	sieradzki
Wieluń	wieluński

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Poznaniu.

Poznań	wszystkie powiaty województwa poznańskiego

Na obszerze okręgowego urzędu ziemskiego w Stanisławowie.

Stanisławów	wszystkie powiaty województwa stanisławowskiego.

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Tarnopolu.

Tarnopol	wszystkie powiaty województwa tarnopolskiego.

Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Warszawie.

Ciechanów	ciechanowski
Grójec	grójecki
Kutno	gostyniński, kutnowski
Lipno	lipnowski, rypiński
Łowicz	łowicki, sochaczewski
Maków Mazowiecki	makowski
Mińsk Mazowiecki	miński
Mława	mławski
Płock	płocki
Przasnysz	przasnyski
Pułtusk	pułtuski
Rawa Mazowiecka	rawski
Sierpc	płoński sierpecki
Skierniewice	błoński skierniewicki
Warszawa	radzymiński warszawski
Włocławek	nieszawski włocławski

Siedziba powiatowego urzędu ziemskiego.	Powiaty objęte obszarem właściwości powiatowego urzędu ziemskiego.
Na obszarze okręgowego urzędu ziemskiego w Wilnie.	
Brasław	brasławski
Głębokie	dziśnieński
Mołodeczno	mołodecki
Oszmiana	oszmiański
Postawy	postawski
Święciany	święciański
Wilno	wileńsko - trocki m. Wilno
Wilejka	wilejski.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*
(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 923).

4.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 listopada 1932 r.

o zabronieniu polowania na łosie-byki, dropie i dropie-kamionki (strepety).

Na podstawie art. 51 ust. 1 punkt b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam co następuje:

§ 1. Zabrania się całkowicie polowania na łosie - byki, dropie i dropie - kamionki (strepety).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego, z dniem 1 stycznia 1933 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1935 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

5.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 listopada 1932 r.

o zezwoleniu na polowanie na sarny - kozy, samice jelenia i daniela oraz bażanty-kury.

Na podstawie art. 51 ust. 1 punkt e) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam co następuje:

§ 1. Zezwala się na polowanie:
na sarny-kozy oraz samice jelenia i daniela
w czasie od 16 stycznia do 15 lutego
na bażanty-kury „ „ 1 do 30 listopada.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego, z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 1 lipca 1934 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 925).

6.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 listopada 1932 r.

o wprowadzeniu czasu ochronnego na dziki, żbiki, kuny leśne (tumaki) i norki.

Na podstawie art. 51 ust. 1 punkt c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadza się czas ochronny dla niżej oznaczonych zwierząt:

dzików od 1 marca do 30 kwietnia,
żbików od 16 lutego do 30 listopada,
kun leśnych (tumaków) i norek od 1 marca do 30 listopada.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego, z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 1 lipca 1934 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 926).

7.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 listopada 1932 r.

o rozszerzeniu czasu ochronnego na wiewiórki.

Na podstawie art. 51 ust. 1 punkt a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządzam co następuje:

§ 1. Czas ochronny dla wiewiórek, ustalony w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem, rozszerza się na okres od 1 marca do 30 listopada.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem województwa śląskiego, z dniem 1 stycznia 1933 r. i obowiązuje do dnia 1 lipca 1934 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 927).

8.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 5 września 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych o sprzedaży nawozów sztucznych.

Na podstawie art. art. 2, 4, 5, 7 — 9, 11 — 13 oraz 18 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 300) zarządza się co następuje:

§ 1. W wydawanem (wysyłanem) nabywcy pisemnem zaświadczeniu, przewidzianem w art. 4 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 300), sprzedawca winien określić istotne dla danego nawozu sztucznego składniki użyteczne dla roślin w sposób następujący:

dla saletry chilijskiej naturalnej, syntetycznej saletry sodowej, saletry wapniowej, siarczanu amonowego, chlorku amonowego (salmiaku), mocznika, saletry amonowej i azotniaku — winna być podana w jednej liczbie zawartość azotu (N) przez użycie wyrażenia „...% azotu (N)";

dla superfosfatu zwykłego i podwójnego, żużli Thomasa (tomasyny, tomasówki) i żużli pokrewnych oraz mączki fosforytowej — winna być podana w jednej liczbie zawartość (rzeczywista lub przeliczeniowa) bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5) przez użycie wyrażenia „...% P_2O_5";

dla kainitu i innych soli potasowych naturalnych, oczyszczonych lub koncentrowanych — winna być podana w jednej liczbie zawartość (rzeczywista lub przeliczeniowa tlenku potasu (K_2O) przez użycie wyrażenia „...% K_2O";

dla wapna nawozowego (wapno palone, wapniak) — winna być podana w jednej liczbie zawartość tlenku wapnia (CaO) przez użycie wyrażenia „...% CaO".

Przy sprzedaży innych nawozów sztucznych, nie będących mieszaninami nawozów wyżej wymienionych (np. mączki kostne i rogowe, pudrety i t. p.) sprzedawca winien określić w zaświadczeniu według własnego uznania w sposób wyżej wskazany co najmniej jeden istotny dla danego nawozu sztucznego składnik użyteczny dla roślin.

Przy sprzedaży nawozów sztucznych mieszanych, w których skład wchodzą nawozy, omówione w ustępach poprzednich, istotne składniki użyteczne dla roślin winny być przez sprzedawcę określane w zaświadczeniu w sposób wskazany wyżej dla nawozów, będących częściami składowemi danej mieszaniny, sprzedawcy jednak wolno jest według własnego uznania określić w zaświadczeniu nie wszystkie zawarte w mieszaninie istotne składniki użyteczne dla roślin, lecz tylko ten składnik, według którego ustalana jest cena danej mieszaniny (np. przy sprzedaży nitrofosu sprzedawca winien jest określić w zaświadczeniu, jako istotne składniki użyteczne dla roślin bądź N i P_2O_5, bądź tylko N).

Przy określaniu w pisemnem zaświadczeniu procentu istotnego składnika użytecznego dla roślin sprzedawca winien względnić jedynie tę ilość składnika, która znajduje się we właściwych dla danego nawozu sztucznego związkach chemicznych.

Jako właściwe dla danego nawozu sztucznego uważa się następujące związki chemiczne:

Nazwa nawozu sztucznego	Określenie istotnego składnika użytecznego dla roślin	Właściwe związki
saletra chilijska naturalna	azot (N)	azotan sodu ($NaNO_3$)
syntetyczna saletra sodowa	azot (N)	azotan sodu ($NaNO_3$) i azotan amonowy (NH_4NO_3)
saletra wapniowa	azot (N)	azotan wapnia - $Ca(NO_3)_2$ i azotan amonowy (NH_4NO_3)
siarczan i chlorek amonowy (salmiak)	azot (N)	amon (NH_4)
saletra amonowa	azot (N)	azotan amonowy (NH_4NO_3)
azotniak	azot (N)	wszelkie związki azotu
mocznik	azot (N)	karbamid-$CO(NH_2)_2$
superfosfat zwykły i podwójny	P_2O_5	fosforan wapnia rozpuszczalny w wodzie
żużle Thomasa (tomasyna, tomasówka) i żużle pokrewne	P_2O_5	fosforany rozpuszczalne w 2% kwasie cytrynowym
mączki fosforytowe	P_2O_5	wszelkie związki fosforu
kainit oraz inne sole potasowe naturalne, oczyszczone lub koncentrowane	K_2O	związki potasu rozpuszczalne w wodzie
wapno nawozowe (wapno palone, wapniak)	CaO	tlenek i węglan wapnia (CaO i $CaCO_3$)
inne nawozy, nie będące mieszaninami nawozów wyżej wyżej wymienionych	azot (N) P_2O_5 K_2O CaO	wszelkie związki „ „ „ „ „ „

Przy określaniu istotnych składników użytecznych dla roślin w nawozach mieszanych sprzedawca winien uwzględnić jedynie te ilości składników, które znajdują się w związkach chemicznych, właściwych dla nawozów, będących składowemi częściami mieszaniny.

Podany w zaświadczeniu procent istotnego dla danego nawozu sztucznego składnika użytecznego dla roślin winien oznaczać procentowy stosunek wagi tego składnika (N, P_2O_5, K_2O, CaO) do wagi netto nawozu.

§ 2. Poza składnikami, wymienionemi w § 1, jako istotne dla nawozu sztucznego o danej nazwie, nie będą uważane za istotne inne, zawarte w tych nawozach składniki i podawanie ich w pisemnem zaświadczeniu jest zabronione.

§ 3. Prócz danych, wymienionych w art. 4. pkt. a—e ustawy o sprzedaży nawozów sztucznych, sprzedawca winien nadto w odniesieniu do poszczególnych nawozów sztucznych zamieścić w pisemnem zaświadczeniu:

numer bieżący lub inny znak szczególny zaświadczenia;

wagę wydanego (wysłanego) nawozu sztucznego;

nazwę przedsiębiorstwa (kopalni, zakładu przemysłowego), z którego nawóz pochodzi, a w stosunku do nawozów zagranicznych — nazwę kraju, z którego nawóz pochodzi;

imię i nazwisko oraz adres osoby lub nazwę i adres firmy, której nawóz wydano (wysłano);

miejsce i datę wydania zaświadczenia;

podpis, pieczęć lub inny znak sprzedawcy.

W wypadkach, przewidzianych w § 6 niniejszego rozporządzenia, sprzedawca winien oznaczyć nadto w pisemnem zaświadczeniu termin, do którego poda do wiadomości nabywcy zawartość procentową istotnego(nych) składnika(ków) użytecznego(nych) dla roślin w wydanym (wysłanym) nawozie sztucznym.

§ 4. Każdy sprzedawca, o ile jest osobą, handlującą nawozami sztucznemi, winien prowadzić wykaz sprzedanych nawozów sztucznych w specjalnej księdze lub zeszycie o ponumerowanych stronach. W wykazie tym winna być kolejno zapisywana każda sprzedaż nawozu sztucznego z odnotowaniem w oddzielnych rubrykach następujących danych:

numer bieżący sprzedaży;

data wydania (wysłania) nawozu sztucznego;

imię i nazwisko (lub firma) oraz adres osoby (firmy), której nawóz wydano (wysłano);

nazwa nawozu sztucznego;

waga wydanego (wysłanego) nawozu sztucznego;

określenie ilości procentowej oraz jakości zawartego(tych) w nawozie sztucznym istotnego(nych) składnika(ków) użytecznego(nych) dla roślin w sposób, przewidziany w niniejszem

rozporządzeniu dla określania tych ilości i jakości w pisemnem zaświadczeniu;

numer, względnie znak szczególny wydanego (wysłanego) nabywcy pisemnego zaświadczenia.

Zapisy w wykazie winny być ściśle zgodne z danemi, zamieszczanemi przez sprzedawcę w wydawanych (wysyłanych) nabywcom pisemnych zaświadczeniach.

Jeżeli sprzedawca przy wydawaniu pisemnych zaświadczeń posługuje się specjalną książeczką lub zeszytem o stronach ponumerowanych, w której pozostają odpisy wydanych zaświadczeń, odpisy te zastępować będą określony wyżej wykaz.

Sprzedawca nie jest również obowiązany do prowadzenia specjalnego wykazu sprzedanych nawozów sztucznych w wypadku, jeżeli dane, wymagane dla wykazu, odnotowywać będzie w swej księdze handlowej i księgę tę okazywać będzie osobom, upoważnionym do nadzoru nad sprzedażą nawozów sztucznych.

§ 5. Każda osoba fizyczna lub prawna, zajmująca się zawodowo sprzedażą nawozów sztucznych, winna w ciągu dni 30 od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub od rozpoczęcia handlu nawozami sztucznemi złożyć za pokwitowaniem właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej, bądź też przesłać tej władzy listem poleconym zawiadomienie, iż zajmuje się sprzedażą nawozów sztucznych, oraz podać w tem zawiadomieniu dokładne adresy swego przedsiębiorstwa oraz jego oddziałów, filij, biur sprzedaży, składnic i t. p.

Osoby, wymienione w ust. 1 niniejszego paragrafu, w razie zaprzestania sprzedaży nawozów sztucznych, jako też w razie zmian, zaszłych w ich nazwie lub adresie, bądź nazwie lub adresie ich oddziałów, filij i t. p., winny zawiadomić o tem w ciągu 30 dni właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

§ 6. Krajowym kopalniom i fabrykom przy sprzedaży wyprodukowanych przez nie nawozów sztucznych, jak również osobom i firmom przy sprzedaży nawozów sztucznych, sprowadzanych przez nie z zagranicy, zezwala się na niepodawanie w wydawanych(wysyłanych) przy sprzedaży poszczególnych nawozów sztucznych pisemnych zaświadczeniach określeń, wymaganych przez postanowienie pkt. c, art. 4 ustawy o sprzedaży nawozów sztucznych, z tem jednak zastrzeżeniem, że określenia te winny być w tych wypadkach przez te kopalnie, fabryki, osoby i firmy, podane pisemnie do wiadomości nabywcy lub osób, wskazanych przez nabywców (ust. 3 art. 4 tejże ustawy), najdalej przed upływem dni 14 od chwili wydania (wysłania) nawozu sztucznego.

§ 7. Jeżeli nawóz sztuczny sprzedawany jest w opakowaniu, sprzedawca winien umieścić na opakowaniu napis, zawierający następujące dane:

wyrazy „nawóz sztuczny“;

nazwę nawozu sztucznego;

nazwę przedsiębiorstwa (kopalni, zakładu przemysłowego), z którego nawóz sztuczny pochodzi, w stosunku zaś do nawozu, pochodzenia zagranicznego — nazwę kraju, z którego nawóz pochodzi;

określenie ilości i jakości, zawartych w nawozie sztucznym istotnych składników użytecznych dla roślin, wyrażone w sposób, przewidziany w niniejszem rozporządzeniu.

Oprócz napisu o treści, wyżej określonej, sprzedawcy wolno jest podać na opakowaniu jedynie wagę nawozu, znaki fabryczne lub handlowe, oraz wskazówki, dotyczące sposobu użycia nawozu; podawanie na opakowaniu innych danych jest zabronione.

Dane, określone w poprzednim ustępie, winny być na opakowaniu umieszczone oddzielnie od napisu, określonego w pierwszym ustępie niniejszego paragrafu.

Napisy na opakowaniu nawozów sztucznych mogą być dokonywane bądź bezpośrednio na zewnętrznej stronie opakowania (na worku, beczce, blaszance i t. p.), bądź na trwałej etykietce na opakowaniu, naklejonej lub w inny sposób do niego trwale przymocowanej. Napisy te winny być dokonane w sposób trwały i czytelny, literami drukowanemi (drukowane, odbite pieczęcią i t. p.). Napis, określony w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, umieszczony bezpośrednio na opakowaniu, winien być dokonany przy użyciu liter o wysokości co najmniej 1,5 cm., na etykietkach zaś — literami o wysokości co najmniej 2 mm.

§ 8. Niepodlegające odpowiedzialności karnej odchylenia, jakie mogą zachodzić pomiędzy podaną przez sprzedawcę w pisemnem zaświadczeniu i w napisie na opakowaniu nawozu sztucznego zawartością procentową istotnego składnika użytecznego dla roślin, a rzeczywistą zawartością tego składnika w nawozie sztucznym, nie mogą przekraczać następujących wielkości przy normalnym stanie wilgotności nawozu:

dla saletry amonowej	1% azotu (N)
dla saletry chilijskiej naturalnej oraz syntetycznej saletry sodowej i wapniowej	1,5% azotu (N)
dla azotniaku	4% azotu (N)
dla nawozów potasowych zagranicznego pochodzenia	3% tlenku potasu (K_2O)
dla wszelkich innych nawozów, w których sprzedawca określa tylko jeden istotny składnik użyteczny	2% azotu (N) 2% bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5) 5% tlenku potasu (K_2O) 10% tlenku wapnia (CaO)
dla tomasyny azotniakowanej	3% azotu (N) 2% bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5)

dla nawozów, w których sprzedawca oznacza więcej, niż jeden istotny składnik użyteczny	1,5% azotu (N) 1,5% bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5) 3% tlenku potasu (K_2O) 5% tlenku wapnia (CaO)

W odniesieniu do ostatniej z wymienionych grup łączne dopuszczalne odchylenie dla wszystkich określonych przez sprzedawcę istotnych składników użytecznych dla roślin nie może przekraczać 5%.

Ustaloną w niniejszym paragrafie dla poszczególnych nawozów sztucznych wielkość dopuszczalnych odchyleń należy rozumieć, jako różnicę między podaną przez sprzedawcę w pisemnem zaświadczeniu i w napisie na opakowaniu zawartością procentową istotnego składnika użytecznego dla roślin, a rzeczywistą zawartością tego składnika w nawozie sztucznym przy normalnym stanie wilgotności nawozu (np. jeżeli zawartość azotu w azotniaku podana została przez sprzedającego w wysokości 22%, a zawartość rzeczywista przy normalnym stanie wilgotności azotniaku wynosiła 19%, to różnica — 22% mniej 19% — wynosi 3%, a zatem leży w granicach normy dopuszczalnego odchylenia).

§ 9. Sprzedaż nawozów sztucznych o nazwach niżej podanych, chociażby nazwy te były uzupełnione jakiemikolwiek dodatkowemi określeniami, jest zabroniona, o ile rzeczywista zawartość istotnych dla nawozów o tych nazwach składników użytecznych dla roślin, występujących we właściwych dla tych składników związkach (§ 1), jest mniejsza od następujących ilości, obliczonych przy normalnym stanie wilgotności nawozu:

saletra chilijska saletra sodowa azotan sodu (sodowy)	14% azotu (N)
saletra wapniowa	14% azotu (N)
siarczan amonu (amonowy)	19% azotu (N)
chlorek amonowy, salmiak	24% azotu (N)
saletra amonowa azotan amonowy	33% azotu (N)
superfosfat	14% bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5)
żużle Thomasa tomasówka tomasyna	14% bezwodnika kwasu fosforowego (P_2O_5)

Zabroniona jest również sprzedaż saletry chilijskiej, zawierającej więcej niż 0,2% nadchloranu sodowego ($NaClO_4$) oraz siarczanu amonowego, zawierającego więcej niż 0,01% rodanku amonowego (NH_4CNS).

§ 10. Nadzór nad sprzedażą nawozów sztucznych należy do właściwych władz administracji ogólnej; bezpośredni nadzór nad sprzedażą tych nawozów sprawuje właściwa powiatowa władza administracji ogólnej (w powiatach miejskich województw południowych i zachodnich — prezydenci miast).

Do współdziałania z temi władzami przy wykonywaniu nadzoru powołuje się powiatowy samorząd terytorjalny (na obszarach, stanowiących powiaty miejskie — samorząd miejski), izby rolnicze, izby przemysłowo-handlowe oraz społeczne organizacje ogólno-rolnicze, nie zajmujące się zawodowo handlem nawozami sztucznemi.

Powołane w myśl powyższego ustępu organizacje samorządowe i społeczne podadzą powiatowej władzy administracji ogólnej imiona i nazwiska tych członków swych władz i funkcjonarjuszów, którzy z ramienia organizacji zostają wyznaczeni do współdziałania w wykonywaniu nadzoru nad sprzedażą nawozów sztucznych.

Powiatowa władza administracji ogólnej wyda odpowiednie pisemne upoważnienia do wykonywania nadzoru takiej ilości osób, jaka okaże się dla danego terenu potrzebna.

§ 11. Wymienione w § 10 organa nadzoru mają prawo wstępu—w godzinach, przepisanych dla czynności handlowych—do wszelkich handlowych pomieszczeń przedsiębiorstw, zajmujących się sprzedażą nawozów sztucznych, przeglądania zaświadczeń, dotyczących nabycia nawozów sztucznych, i prowadzonego przez przedsiębiorstwo wykazu sprzedanych nawozów sztucznych oraz pobierania bezpłatnie w celu przygotowania prób nawozów sztucznych w ilości do 2 kg. z każdego znajdującego się w składzie rodzaju i gatunku nawozu sztucznego.

Za zgodą nabywcy, organa te mają również prawo bezpłatnego pobierania prób nawozów sztucznych, dostarczonych nabywcy lub będących w stadjum przewozu do nabywcy, a także przeglądania posiadanych przez nabywcę pisemnych zaświadczeń oraz innych dokumentów, uznanych za równoznaczne z zaświadczeniami.

Wymienione organa przed przystąpieniem do swych czynności winny okazać osobom interesowanym legitymacje służbowe lub upoważnienia, przewidziane w § 10 niniejszego rozporządzenia.

Z czynności swych organ nadzoru sporządza w 2 egzemplarzach protokół, zawierający następujące dane:

imię i nazwisko osoby, przeprowadzającej kontrolę oraz wymienienie jej charakteru służbowego;

miejsce i datę dokonania kontroli;

imię i nazwisko (firmę) oraz adres właściciela kontrolowanego przedsiębiorstwa lub imię i nazwisko oraz adres nabywcy nawozu;

krótki opis przeprowadzonych czynności kontroli oraz podanie jej wyników;

wyjaśnienia właściciela kontrolowanej firmy lub osoby jego zastępującej albo nabywcy nawozu;

podpis osoby, dokonywującej kontroli.

Osoba, przeprowadzająca kontrolę, winna zaproponować właścicielowi kontrolowanego przedsiębiorstwa lub osobie jego zastępującej, lub też nabywcy nawozu podpisanie protokółu, a w razie odmowy podpisu uczynić o tem wzmiankę w protokóle. Właściciel przedsiębiorstwa, względnie osoba jego zastępująca, ma prawo żądać wydania mu niezwłocznie po ukończeniu kontroli odpisu protokółu.

§ 12. Przy pobieraniu prób należy się stosować do postanowień następujących.

Z każdego podlegającego badaniu nawozu sztucznego winny być pobrane 3 próbki, zawierające nie mniej niż po 100 gm. nawozu każda, możliwie identycznej jakości, odpowiadającej przeciętnej jakości nawozu badanego.

Na workach (beczkach, blaszankach i t. p.), z których pobrano próbki, osoba, pobierająca próbki, umieszcza nalepkę, opatrzoną jej podpisem z napisem: „Otwarto dla pobrania próbki dnia . . . . 193 . . r.“.

Niezależnie od protokółu ogólnego, przewidzianego w § 11, osoba, dokonywająca kontroli, winna sporządzić w 4 egzemplarzach protokół pobrania próbki osobno dla każdego nawozu, z którego pobrano próbkę.

Protokół ten winien zawierać następujące dane:

imię i nazwisko osoby, przeprowadzającej kontrolę oraz wymienienie jej charakteru służbowego;

miejsce i datę dokonanej kontroli;

imię i nazwisko (firmę) oraz adres właściciela kontrolowanego przedsiębiorstwa lub imię i nazwisko oraz adres nabywcy nawozu;

bliższe określenie nawozu sztucznego, z którego pobrano próbki: nazwę nawozu, jego ilość i stan fizyczny, rodzaj opakowania, napisy na opakowaniu, znaki fabryczne i t. p.;

podpis osoby, dokonywającej kontroli.

Jeden egzemplarz pobranej próbki nawozu sztucznego wraz z jednym egzemplarzem protokółu pobrania próbki powiatowa władza administracji ogólnej (§ 10 ust. 1) przesyła do analizy do jednego z wymienionych w § 13 zakładów, wskazując, jakie składniki mają być analitycznie oznaczone. Pozostałe dwa egzemplarze próbki wraz z dwoma protokółami powiatowa władza administracji ogólnej przechowuje do czasu, gdy mogą one być potrzebne dla ponownego dokonania analizy.

Jeden egzemplarz protokółu pobrania próby dołącza się do ogólnego protokółu, przewidzianego w § 11.

§ 13. Analizy próbek nawozów sztucznych dla celów nad-

zoru nad sprzedażą nawozów sztucznych dokonywane będą przy zastosowaniu metod analitycznych, ustalonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Do wykonywania analiz próbek nawozów sztucznych upoważnione zostają:

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego (Pracownia Chemiczna w Bydgoszczy),

Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie,

Zakład Rolniczy Doświadczalny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,

Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu,

Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu,

Śląska Izba Rolnicza (Pracownia Chemiczna w Cieszynie),

Instytut Chemji Rolniczej i Gleboznawstwa Politechniki Lwowskiej w Dublanach.

Wymienione instytucje wynik dokonanej analizy przesyłają właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej (§ 10 ust. 1).

§ 14. Postanowienia, zawarte w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 300) oraz postanowienia niniejszego rozporządzenia, dotyczące obowiązku wydawania nabywcom nawozów sztucznych pisemnych zaświadczeń, obowiązku prowadzenia wykazu sprzedaży i obowiązku umieszczania napisu na opakowaniu, nie mają zastosowania w wypadkach, jeżeli nawóz sztuczny sprzedawany jest w ilości mniejszej od 50 kg., a także bez względu na ilość nawozu w wypadkach, gdy sprzedawany nawóz sztuczny znajduje się w paczkach, torebkach, blaszankach i t. p. o wadze, nieprzekraczającej 5 kg. brutto.

Ograniczenia handlu nawozami sztucznemi, przewidziane w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 300) oraz w niniejszem rozporządzeniu, a mianowicie ograniczenia, wynikające z postanowień, dotyczących obowiązku wydawania pisemnych zaświadczeń, obowiązku prowadzenia wykazów sprzedanych nawozów sztucznych, napisów na opakowaniu, norm najmniejszej zawartości składników użytecznych dla roślin i norm największej zawartości składników szkodliwych oraz dotyczących pobierania prób, nie będą stosowane przy sprzedaży nawozów sztucznych zagranicę.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem postanowień § 7, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1933 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*
(Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 890).

9.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH, WYDANE W POROZUMIENIU Z MINISTREM SPRAWIEDLIWOŚCI,

z dnia 17 listopada 1932 r.

o zmianie rozporządzenia Ministra Reform Rolnych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 28 marca 1929 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. o uwłaszczeniu w województwach wschodnich.

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników, b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wołyńskiem, wileńskiem oraz w powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokólskim, woj. białostockiego, w brzmieniu, ogłoszonem w załączniku do obwieszczenia Ministra Reform Rolnych z dnia 27 marca 1929 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 24, poz. 254) zarządza się, co następuje:

§ 1. § 11 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 28 marca 1929 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 20 czerwca 1924 r. o uwłaszczeniu w województwach wschodnich (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 25, poz. 267) otrzymuje brzmienie następujące:

Sędziowie, przedstawiciele większej własności rolnej i drobnych dzierżawców, będący członkami komisji uwłaszczeniowej, bądź ich zastępcy, otrzymują na żądanie za udział w posiedzeniach komisji ze Skarbu Państwa diety dzienne, a jeżeli zamieszkują poza miejscowością, będącą siedzibą komisji uwłaszczeniowej, również zwrot kosztów przejazdu. Wysokość diet i kosztów przejazdu oblicza się według norm, ustalonych dla funkcjonarjuszów państwowych VIII grupy uposażenia w przepisach o należnościach za podróże służbowe funkcjonarjuszów państwowych.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 7 dni po ogłoszeniu.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 901).

10.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 10 października 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o uchyleniu niektórych przepisów rozporządzenia Ministrów: Reform Rolnych i Sprawiedliwości z dnia 16 sierpnia 1929 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości, oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców, na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Na podstawie art. 34 ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości, oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców, na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 276) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministrów: Reform Rolnych i Sprawiedliwości z dnia 16 sierpnia 1929 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie wykonania ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o uregulowaniu stanu hipotecznego nieruchomości, oddanych w toku parcelacji w posiadanie nabywców, na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 516) skreśla się §§ 1 i 3.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 913).

11.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości w sprawie zmian w rozporządzeniu z dnia 7 grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej.

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) i art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej, wydanem w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Skarbu oraz Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 8, poz. 66) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Ministra Reform Rolnych z dnia 30 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 903) wprowadza się następujące zmiany:

1) w §§ 4 i 5 po wyrazach: „na żądanie“ wstawia się wyraz: „powiatowych“;

2) w cz. 1 § 6 przed wyrazem: „urzędy“ wstawia się wyraz: „powiatowe“; w cz. 2 tegoż paragrafu przed wyrazem: „urzędów“ wstawia się wyraz: „powiatowych“;

3) w § 8 dwukrotnie użyty wyraz: „okręgowe“, zastępuje się wyrazem: „powiatowe“;

4) w § 9 wyraz: „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „powiatowego“, wyraz: „okręgowy“ zastępuje się wyrazem: „powiatowy“, a wyrazy: „urząd wojewódzki“ zastępuje się wyrazem: „starostę“;

5) zdanie 1 § 12 otrzymuje następujące brzmienie: „Podania o przyznanie wyłączeń z mocy art. 5 składa się właściwemu terytorjalnie powiatowemu urzędowi ziemskiemu (§ 13)“;

6) § 13 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 13. 1) Właścicielowi służy prawo złożenia do właściwego powiatowego urzędu ziemskiego podania o zwolnienie od obowiązku parcelacyjnego bądź odrębnie z art. art. 4 i 5, bądź też łącznie z obu wymienionych artykułów.

Powiatowy urząd ziemski po określeniu w terminie, wskazanym w cz. 3 art. 16 podstawowych norm władania z art. 4 prześle skompletowany wniosek o wyłączenie z art. 5 wraz z odpisem wykonalnego orzeczenia z art. 4 do właściwego okręgowego urzędu ziemskiego, który ze swej strony po przeprowadze-

niu badań komisyjnych prześle wniosek do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

2) Przy złożeniu wniosku z art. 5 łącznie lub równocześnie z wnioskiem z art. 4 lub, gdy wniosek z art. 5 zostanie złożony w terminie późniejszym, jednak przed wydaniem orzeczenia, określającego wyłączenia z art. 4, odgraniczenie na gruncie obszaru wyłączonego z art. 4 może nastąpić dopiero po wydaniu decyzji odnośnie wyłączeń z art. 5; w tych przypadkach termin, przewidziany w cz. 4 art. 16, zaczyna biec od daty prowizorycznego ustalenia granic wyłączeń z art. 5";

7) w § 16 wyrazy: „Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych" zastępuje się wyrazami: „urzędu wojewódzkiego (z działu rolnictwa) lub delegata Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych";

8) w § 23 wyrazy: „Minister Reform Rolnych" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

9) w § 24 po wyrazach: „od daty" dodaje się wyrazy: „doręczenia odpisu prawomocnej decyzji okręgowego urzędu ziemskiego, lub też od daty";

10) w § 26 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego", a w §§ 26 i 27 wyraz: „okręgowych" zastępuje się wyrazem: „powiatowych";

11) w §§ 29 i 30 wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy";

12) § 34 skreśla się;

13) §§ 37 i 38 skreśla się;

14) w § 39 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego";

15) w § 40 skreśla się wyrazy: „równocześnie ze złożeniem do okręgowej komisji ziemskiej wniosku o ustaleniu wynagrodzenia";

16) § 41 skreśla się;

17) w § 42 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego", wyrazy: „Ministra Reform Rolnych" zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego", a wyrazy: „przewidzianych w §§ 40 i 41" zastępuje się wyrazami: „przewidzianych w § 40";

18) w § 45 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

19) § 46 otrzymuje następuje brzmienie:

„§ 46. 1) Rozprawa (cz. 1 art. 23) winna się odbyć w siedzibie okręgowego urzędu ziemskiego. Orzeczenie wydaje urzędnik, kierujący rozprawą.

O rozprawie, jak i o ustnem ogłoszeniu sentencji orzeczenia, należy sporządzić protokół.

Zresztą mają analogiczne zastosowanie postanowienia §§ 7, 8, 9, 11 i 12 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 12 marca 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami:

Sprawiedliwości, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisyj ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 281).

2) Przy wykonywaniu postanowień cz. 2 art. 23 i cz. 2 art. 24 mają analogiczne zastosowanie postanowienia § 40 i §§ 42—45";

20) w § 50 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska winna" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski winien" i skreśla się wyrazy: „wniosek okręgowego urzędu ziemskiego oraz"; w tymże paragrafie dodaje się w końcu dwa nowe ustępy o następującem brzmieniu: „Przy wydaniu orzeczenia (art. 29) okręgowy urząd ziemski nie jest związany tymczasowem obliczeniem szacunku, dokonanem w myśl pkt. a) cz. 2 art. 31.

Przy wykonywaniu postanowień cz. 1 art. 29 ma zastosowanie cz. § 46";

21) w § 51 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

22) po § 54 dodaje się nowy paragraf 54a o następującem brzmieniu:

„§ 54a. Przy wykonywaniu postanowień art. 30 mają analogiczne zastosowanie postanowienia cz. 1 § 46 i ust. 2 § 50";

23) w § 55 skreśla się wyraz: „okręgowego";

24) w § 69 wyrazy: „Rady Ministrów" zastępuje się wyrazami: „Ministra i Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych", a wyrazy: „Minister Reform Rolnych" zastępuje się wyrazami: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych";

25) w cz. 1 § 80 wyraz: „okręgowe" zastępuje się wyrazem: „właściwe";

26) w cz. 2 § 81 skreśla się wyrazy: „lub przez okręgową komisję ziemską w trybie art. 71";

27) w § 83 skreśla się wyrazy: „do norm, ustalonych przez Ministerstwo Reform Rolnych";

28) w § 95 wyrazy: „prezesa okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

29) w § 107 po wyrazach: „analogiczne zastosowanie" dodaje się wyrazy: „do orzeczeń powiatowego urzędu ziemskiego, zatwierdzających lub odmawiających zatwierdzenia projektu parcelacji i wykazu nabywców";

30) w § 108 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego";

31) w § 109 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego", wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy", po wyrazach zaś: „wypływających z art. 64" dodaje się wyrazy: „lub z cz. 3 art. 65";

32) w cz. 1 i 2 § 110 kilkakrotnie użyte wyrazy: „prezesi okręgowych urzędów ziemskich“ zastępuje się wyrazami: „okręgowe urzędy ziemskie“, w cz. 2 tegoż paragrafu użyty wyraz „winni“ zastępuje się wyrazem: „winny“;

33) w § 115 wyrazy: „prezes okręgowego urzędu ziemskiego“ zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski“;

34) §§ 117 i 118 skreśla się;

35) w § 121 wyraz: „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „właściwego“;

36) w § 129 skreśla się wyraz: „prezesa“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 914).

12.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Sprawiedliwości w sprawie zmian w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 12 maja 1930 r. o postępowaniu z funduszami, uzyskanemi z parcelacji z wolnej ręki lub z przymusowej sprzedaży majątków, związanych stałemi ograniczeniami.

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) i art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 12 maja 1930 r., wydanem w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Rolnictwa i Sprawiedliwości o postępowaniu z funduszami, uzyskanemi z parcelacji z wolnej ręki lub z przymusowej sprzedaży majątków, związanych stałemi ograniczeniami (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 515), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 i w cz. 4 § 5 wyraz „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „powiatowego“;

2) w punkcie B lit. a) § 2 i w § 4 wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy";

3) w cz. 1 § 11 wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „właściwy".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiediwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 915).

13.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie opłat za nadzór nad parcelacją.

Na podstawie cz. 2 art. 25 ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 236) oraz w myśl cz. 2 art. 62 i cz. 5 art. 65 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) w brzmieniu, nadanem jej częścią 2 art. 27 powołanej ustawy o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej, zarządza się, co następuje:

§ 1. Opłatę za nadzór nad parcelacją nieruchomości ziemskich, przewidzianą w cz. 2 art. 62 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) w brzmieniu, nadanem jej częścią 2 art. 27 ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 236), oraz w cz. 5 art. 65 tejże ustawy o wykonaniu reformy rolnej wymierzają powiatowe urzędy ziemskie po zatwierdzeniu w pierwszej instancji projektu parcelacji, lub po stwierdzeniu, że z mocy art. 64 lub cz. 3 art. 65 wspomnianej ustawy o wykonaniu reformy rolnej projekt pareclacji uważa się za zatwierdzony, a w razie, gdy parcelacja jest prowadzona w trybie uproszczonym, stosownie do rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 25 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 534) — po stwierdzeniu, że właściciel objętych parcelacją gruntów zawarł z nabywcami akty kupna-sprzedaży.

§ 2. Wysokość opłaty wynosi 1% ceny sprzedażnej parcelowanych gruntów, podanej w projekcie parcelacji, a przy par-

celacji, prowadzonej w trybie uproszczonym, ceny sprzedażnej, wykazanej w aktach kupna-sprzedaży.

§ 3. Wysokość opłaty za nadzór nad parcelacją podaje się do wiadomości osoby, zobowiązanej do jej uiszczenia, zapomocą nakazu płatniczego. Nakazy płatnicze winny zawierać: imię i nazwisko zobowiązanego do zapłaty, wysokość wymierzonej opłaty, termin płatności (§ 5), wskazówkę, że opłata winna być wpłacona za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek okręgowego urzędu ziemskiego oraz pouczenie o służącym stronie środku prawnym.

§ 4. Od nakazu płatniczego służy zobowiązanemu do uiszczenia opłaty za nadzór nad parcelacją prawo odwołania się w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po dniu doręczenia nakazu płatniczego. Odwołanie wnosić należy do okręgowego urzędu ziemskiego za pośrednictwem powiatowego urzędu ziemskiego.

§ 5. Opłata za nadzór nad parcelacją winna być uiszczona w terminie 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia nakazu płatniczego.

§ 6. W przypadkach, gdy płatnik nie może uiścić w terminie wymierzonej opłaty za nadzór nad parcelacją z powodu nawiedzenia jego gospodarstwa przez klęskę elementarną lub z innych przyczyn, zasługujących na uwzględnienie, może powiatowy urząd ziemski według swobodnego uznania zezwolić na uiszczenie opłaty w ratach, lub też termin uiszczenia jej odroczyć, o ile przez to nie zmniejszy się pewność ściągnięcia tej opłaty, oraz mając na uwadze następujące zasady:

a) w razie zatwierdzenia projektu parcelacji i wykazu nabywców nie może mieć miejsca odroczenie terminu uiszczenia opłaty, natomiast może być uiszczenie opłaty, rozłożone na raty najwyżej na przeciąg 6 miesięcy, licząc od 1-go dnia miesiąca następującego po dniu doręczenia nakazu płatniczego;
b) w razie zatwierdzenia tylko projektu parcelacji może być uiszczenie opłaty, rozłożone na raty lub odroczone na ściśle określony przeciąg czasu, nie dłuższy jednak od 1 roku, licząc od dnia płatności należności (§ 5), z tem zastrzeżeniem, że winna ona być uiszczona w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po zatwierdzeniu przez urząd ziemski wykazu nabywców.

Przepis pkt. b) nie wyklucza możności zastosowania postanowień pkt. a) niniejszego paragrafu po zatwierdzeniu przez urząd ziemski wykazu nabywców.

§ 7. Przy rozłożeniu opłaty za nadzór nad parcelacją na raty lub odroczeniu terminu ich uiszczenia powiatowe urzędy

ziemskie winny w odnośnej decyzji zaznaczyć, że od należności, rozłożonych na raty lub odroczonych, uiścić należy odsetki zwłoki.

Odsetki te nie mogą przekraczać granic od ¼% do ½% miesięcznie od należnej opłaty.

§ 8. Opłata za nadzór nad parcelacją oraz poszczególne raty tej opłaty, nieuiszczone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej, przyczem zalegający z ratą dłużnik traci udzielone mu poprzednio zezwolenie (§ 6) na uiszczenie opłaty w ratach.

§ 9. Od należności z tytułu opłaty za nadzór nad parcelacją, nieuiszczonych z winy zobowiązanego w terminie płatności, będzie pobierana kara za zwłokę w wysokości, obowiązującej w myśl cz. 1 i 2 art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) za okres od 15 dnia po upływie terminu płatności do dnia uiszczenia lub wyegzekwowania tej należności, przyczem niepełny miesiąc wymienionego okresu zwłoki liczyć się będzie za cały.

§ 10. W przypadku, gdy projekt parcelacji gruntów, od których wymierzono opłatę za nadzór nad parcelacją w myśl niniejszego rozporządzenia zostanie na skutek odwołania uchylony, wymierzona opłata ulega odpisaniu, a uiszczona już opłata zwrotowi.

Jeżeli natomiast projekt parcelacji został na skutek odwołania zmieniony w tym stopniu, że nastąpiła zmiana podstawy wymiaru opłaty za nadzór nad parcelacją (§ 2), wymiar opłaty podlega rewizji, a opłata nadpłacona — zwrotowi w odpowiedniej części.

§ 11. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 17 września 1931 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa, Skarbu i Sprawiedliwości w sprawie opłat za nadzór nad parcelacją (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 686).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całej Rzeczypospolitej z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 916).

14.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zmian w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 27 czerwca 1927 r. o postępowaniu przy ustalaniu wniosków co do wysokości wynagrodzenia za przymusowo wykupywane majątki.

Na podstawie cz. 3 art. 28 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 27 czerwca 1927 r., wydanem w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa o postępowaniu przy ustalaniu wniosków co do wysokości wynagrodzenia za przymusowo wykupywane majątki (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 616), uzupełnionem rozporządzeniem z dnia 4 maja 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 377), wprowadza się następujące zmiany:

1) w tytule skreśla się wyrazy: „wniosków co do";

2) w cz. 1 § 3 wyrazy: „Minister Reform Rolnych na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego, uzgodniony z wojewodą" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski"; w tejże części tegoż paragrafu wyrazy: „prezesa okręgowego urzędu ziemskiego w porozumieniu z właściwym wojewodą" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski"; w cz. 2 tegoż paragrafu wyrazy od „Minister Reform Rolnych" do „dla danego powiatu" zastępuje się wyrazami: „zaprzysiężonych znawców powołuje okręgowy urząd ziemski według swego wyboru"; w cz. 3 tegoż paragrafu wyrazy: „prezes okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

3) w p. b § 5 wyrazy: „prezesa okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski";

4) w cz. 3 § 16 wyrazy: „prezesa okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski".

§ 2. Zaprzysiężeni znawcy, jako członkowie komisyj klasyfikacyjno-szacunkowych (cz. 3 art. 28 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej — Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), powołani w myśl dotychczasowych przepisów, sprawują swój urząd do upływu terminu, wskazanego w § 4 rozporządzenia, powołanego na wstępie § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 917).

15.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 10 października 1932 r.

w sprawie zmian w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 1928 r. o trybie przymusowego wykonania orzeczeń Komisyj Ziemskich, nakładających na uczestników scalenia obowiązek dopłat pieniężnych.

Na podstawie art. 55 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 92, poz. 833), art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. w sprawie zmian, wprowadzonych do wykonanych na gruncie orzeczeń o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 260) oraz na mocy art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W tytule i w § 1 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych i Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 1928 r. o trybie przymusowego wykonania orzeczeń Komisyj Ziemskich, nakładających na uczestników scalenia obowiązek dopłat pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 659) wyrazy: „Komisyj Ziemskich" zastępuje się wyrazami: „urzędów i komisyj ziemskich", a w § 1 tegoż rozporządzenia wyrazy: „p. a art. 36" zastępuje się wyrazami: „część 1 p. B lit. a art. 36".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do spraw, wymienionych w p. a cz. 2 art. 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 918).

16.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 10 października 1932 r.

w sprawie zmian w rozporządzeniu Ministrów: Reform Rolnych i Sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1928 r. w sprawie wykonywania ustawy o scalaniu gruntów.

Na podstawie art. 55 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 92, poz. 833) i art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministrów: Reform Rolnych i Sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1928 r. w sprawie wykonywania ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 763) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniami tychże Ministrów z dnia 5 maja 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 334) i z dnia 30 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 485) wprowadza się następujące zmiany:

1) w cz. 1 § 9 w zdaniu pierwszem wyrazy: „Wnioskiem o ustalenie“ zastępuje się wyrazami: „zaprojektowaniem“; w zdaniu trzeciem wyrazy: „wystąpić z wnioskiem o uwzględnienie potrzeb“ zastępuje się wyrazami: „w miarę możności uwzględnić potrzeby“, a po wyrazie: „albo“ dodaje się wyraz: „wystąpić“;

2) w § 10 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska“ zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski“;

3) w § 12 po wyrazie: „przepisami“ stawia się kropkę, a dalsze wyrazy skreśla się;

4) w pierwszem zdaniu cz. 1 § 15 końcowe wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej, zatwierdzającego projekt scalenia, albo też po wydaniu orzeczenia przez Główną Komisję Ziemską“ zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego, zatwierdzającego projekt scalenia, albo też po wydaniu ostatecznego orzeczenia przez okręgową komisję ziemską“; a w cz. 2 tegoż paragrafu wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej, albo też po wydaniu orzeczenia przez Główną Komisję Ziemską“ zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego, albo też po wydaniu ostatecznego orzeczenia przez okręgową komisję ziemską“;

5) w cz. 1 § 24 wyraz: „Okręgowy“ zastępuje się wyrazem: „Powiatowy“, wyrazy „okręgowej komisji ziemskiej“ zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego“, a wyrazy:

„Głównej Komisji Ziemskiej“ zastępuje się wyrazami: „okręgowej komisji ziemskiej“;

6) § 30 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 30. Materjał, służący za podstawę do wydania orzeczenia o wdrożeniu postępowania scaleniowego zawierać winien następujące dokumenty:

a) wniosek stron o wdrożenie postępowania scaleniowego lub protokół o potrzebie wdrożenia postępowania scaleniowego z urzędu;
b) dokumenty, dotyczące prawa własności lub stwierdzenia stanu posiadania wnioskodawców;
c) zebrane w miarę potrzeby dokumenty, odnoszące się do projektowanego obszaru scalenia, jak tabele likwidacyjne, akta nadawcze, wyciągi z ksiąg wieczystych (hipotecznych), rejestry pomiarowe, plany i t. p.);
d) protokół z dokonanych na gruncie czynności;
e) plan zaprojektowanego obszaru scalenia lub zastępujący go szkic sytuacyjny;
f) opis projektowanego obszaru scalenia;
g) prowizoryczną listę, względnie listy przyszłych uczestników scalenia;
h) wnioski, wypływające z art. 7 ustawy;

7) w cz. 1 § 31 wyraz: „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „powiatowego“, w cz. 2 tegoż paragrafu skreśla się wyrazy: „na podstawie umotywowanego wniosku powiatowego urzędu ziemskiego (§ 20 — 30)“; w cz. 3 tegoż paragrafu wyraz: „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „powiatowego“; wyrazy: „Ministra Reform Rolnych“ zastępuje się wyrazami: „okręgowego urzędu ziemskiego“, a wyrazy i liczba: „w art. 11“ zastępuje się wyrazami i liczbą: „w art. 24“;

8) w § 32 dwukrotnie użyty wyraz: „okręgowego“ zastępuje się wyrazem: „powiatowego“, dwukrotnie użyte wyrazy: „Ministra Reform Rolnych“ zastępuje się wyrazami: „okręgowy urząd ziemski“, a wyraz: „okręgowy“ skreśla się;

9) § 35 otrzymuje następujące brzmienie: „W razie niedokonania wyborów lub stwierdzenia przez komisarza ziemskiego nieważności dokonanych wyborów, może on wyznaczyć z urzędu członków rady uczestników scalenia i ich zastępców z pośród uczestników scalenia danej jednostki administracyjnej“;

10) w p. d cz. 1 § 45 wyraz: „okręgowy“ zastępuje się wyrazem: „powiatowy“;

11) cz. 3 § 51 skreśla się;

12) w cz. 11 § 53 wyrazy: „równocześnie z przesłaniem operatu scaleniowego do okręgowego urzędu ziemskiego, celem ustalenia obszaru scalenia“ zastępuje się wyrazami: „po zaprojektowaniu obszaru scalenia“;

13) w § 54 wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej (p. a

art. 36)" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego (część 1 p. B lit. a art. 36)";

14) cz. 1 i 2 § 57 otrzymuje brzmienie następujące:

„1) Orzeczenie komisarza ziemskiego lub jego zastępcy (cz. 4 art. 33 i art. 35) może być wydane na miejscu w obecności uczestników scalenia. W tym przypadku sentencja orzeczenia winna być obecnym ustnie ogłoszona (o czem należy sporządzić protokół), orzeczenie zaś wraz z motywami winno być zredagowane w ciągu dni 14 od daty ogłoszenia sentencji.

2) Jeżeli projekt scalenia ulega zatwierdzeniu (cz. 1) ze zmianami, orzeczenie zatwierdzające może być wydane po uprzedniem sporządzeniu przez mierniczego szkicu i rejestru odnośnie tych zmian";

w cz. 3 tegoż paragrafu po wyrazach: „przedłożonym mu" dodaje się wyrazy: „na skutek odwołania stron do okręgowej komisji ziemskiej"; wyraz: „zarządzić" zastępuje się wyrazem: „zaprojektować"; drugie zdanie cz. 3 tegoż pragrafu skreśla się; w cz. 4 tegoż paragrafu wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego", a wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy";

15) w cz. 1 § 59 wyrazy: „ogłasza zarządzenie okręgowego urzędu ziemskiego o rozwiązaniu rady (rad) uczestników scalenia" zastępuje się wyrazami: „rozwiązuje radę (rady) uczestników scalenia"; w cz. 2 tegoż paragrafu wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy", a wyrazy: „równocześnie z wezwaniem go" zastępuje się wyrazami: „wezwanemu przez okręgowy urząd ziemski";

16) w cz. 3 § 60 wyrazy: „uprawomocnieniu się" zastępuje się wyrazem: „wydaniu";

17) w cz. 2 § 62 skreśla się wyraz: „okręgowego";

18) w cz. 1 § 63 wyraz: „Okręgowy" zastępuje się wyrazem: „Powiatowy", wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub też po wydaniu przez okręgową komisję ziemską ostatecznego orzeczenia"; w cz. 3 tegoż paragrafu końcowe wyrazy: „okręgowej komisji ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub ostateczne orzeczenie okręgowej komisji ziemskiej";

19) w cz. 1 § 70 skreśla się wyraz: „okręgowego" oraz wyrazy: „względnie Ministra Reform Rolnych", w cz. 2 tegoż paragrafu wyrazy: „okręgową komisję ziemską" zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski";

20) § 71 skreśla się;

21) w zdaniu pierwszem § 72 wyrazy: „okręgowy urząd ziemski" zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski (lub delegat okręgowego urzędu ziemskiego)"; w zdaniu drugiem § 72 wyrazy: „okręgowej, względnie Głównej Komisji

Ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego, względnie okręgowej komisji ziemskiej";

22) § 73 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 73. Na obszarze oznaczonym w cz. 1 § 75 oraz na obszarze obowiązywania prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomych, o przywilejach i hipotekach z roku 1818 powiatowy urząd ziemski lub też delegowany w trybie ust. 2 cz. 2 art. 36 funkcjonarjusz okręgowego urzędu ziemskiego składa pisarzowi hipotecznemu dokumenty (§ 72) wymienione, względnie i pełnomocnictwo, oraz zeznaje wniosek o sprostowanie księgi lub akt hipotecznych zgodnie z wynikami scalenia, tudzież projektuje treści do wykazu hipotecznego";

23) w końcowem zdaniu § 74 wyrazy: „pełnomocnika okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub też delegowanego funkcjonarjusza okręgowego urzędu ziemskiego (§ 73)";

24) w cz. 2 § 75 wyrazy: „pełnomocnika okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „powiatowego urzędu ziemskiego lub też delegowanego funkcjonarjusza okręgowego urzędu ziemskiego (§ 73)";

25) w § 76 wyrazy: „pełnomocnik okręgowego urzędu ziemskiego" zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski lub też delegowany funkcjonarjusz okręgowego urzędu ziemskiego (§ 73)";

26) w § 77 wyraz: „okręgowy" zastępuje się wyrazem: „powiatowy";

27) w zdaniu pierwszem cz. 2 § 78 wyrazy: „orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „prawomocnem orzeczeniem powiatowego urzędu ziemskiego lub ostatecznem orzeczeniem okręgowej komisji ziemskiej";

28) w § 80 wyrazy: „przez okręgowy urząd ziemski" zastępuje się wyrazami: „przez powiatowy urząd ziemski", a wyrazy: „względnie okręgowy urząd ziemski" skreśla się;

29) w cz. 1 § 82 wyraz: „okręgowego" zastępuje się wyrazem: „powiatowego".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do spraw, wymienionych w p. a cz. 2 art. 33 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 roku o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 919).

17.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o zmianach w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 14 lutego 1927 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie kieleckiem, lubelskiem, łódzkiem, warszawskiem i w zachodniej części województwa białostockiego.

Na podstawie art. 57 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie kieleckiem, lubelskiem, łódzkiem, warszawskiem i w zachodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 14 lutego 1927 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie kieleckiem, lubelskiem, łódzkiem, warszawskiem i w zachodniej części województwa białostockiego, wydanem w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 109), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 dodaje się część 3-cią o następującem brzmieniu:

„3. Ogłoszenia, przewidziane w cz. 2, uskutecznia: przy umownem znoszeniu służebności powiatowy urząd ziemski a przy przymusowem znoszeniu służebności okręgowy urząd ziemski";

2) skreśla się § 4;

3) w cz. 1 § 6 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska" zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski", w cz. 2 tegoż paragrafu wyrazy: „okręgowej komsiji ziemskiej" zastępuje się wyrazami: „powiatowemu urzędowi ziemskiemu", a wyraz: „komisję" zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski";

4) cz. 1 § 8 otrzymuje brzmienie następujące:

„1. Przed zatwierdzeniem umowy komisarz ziemski lub jego zastępca zbada na gruncie, czy działki, wyznaczone w zobowiązaniu dla drobnych dzierżawców, odpowiadają pod względem wartości rolniczej dotychczas posiadanym przez nich działkom"; w cz. 2 tegoż paragrafu po wyrazie: „orzeczenia" dodaje się wyrazy: „powiatowego urzędu ziemskiego lub po wydaniu orzeczenia ostatecznego";

5) w § 15 wyrazy: „okręgowa komisja ziemska“ zastępuje się wyrazami: „powiatowy urząd ziemski“;

6) po § 15 dodaje się do art. 21 § 15a o następującem brzmieniu:

„Do art. 21.

§ 15a 1. Sprzeciwy o których mowa w cz. 1 art. 21, mogą być zgłaszane w ciągu dni 14 od dnia złożenia do powiatowego urzędu ziemskiego umowy (art. 19).

2. Rozprawa może być przeprowadzona na miejscu albo też w siedzibie powiatowego urzędu ziemskiego.

Rozprawą kieruje komisarz ziemski lub też jego zastępca.

Orzeczenie wydaje urzędnik kierujący rozprawą.

Orzeczenie winno być w miarę możności wydane bezpośrednio po ukończeniu rozprawy.

O rozprawie, jak i o ustnem ogłoszeniu sentencji orzeczenia, winien być sporządzony protokół.

Zresztą mają analogiczne zastosowanie przepisy §§ 7, 8, 9, 11 (z wyłączeniem zdania ostatniego) i 18 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 12 marca 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 281).

3. W razie zaskarżenia uchwały (art. 7 i p. b § 11) termin dwumiesięczny przewidziany w cz. 2 art. 21, liczy się od dnia otrzymania przez powiatowy urząd ziemski odpisu orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej co do skarg na uchwałę.

4. Za wadę przedłożonej do zatwierdzenia umowy uważane będzie również:

a) niezaopatrzenie jej dokumentami, wyszczególnionemi w §§ 11, 12, 13 i 14,
b) niedołączenie pisemnego dowodu, przewidzianego w zdaniu pierwszem art. 8,
c) niedołączenie decyzji właściwej władzy ochrony lasów, przewidzianej w art. 18.

5. Wyszczególnione wyżej wady winna usunąć strona interesowna, jeżeli jednak strona nie przedłoży pisemnej zgody osób wymienionych w art. 8 albo decyzji władz ochrony lasów, to wówczas wady umowy spowodowane brakiem tych dokumentów winny usunąć urzędy ziemskie w sposób przewidziany w art. 8 i w zdaniu pierwszem cz. 4 art. 18.

W tym przypadku bieg terminu, przewidzianego w zdaniu końcowem cz. 3 art. 21, rozpoczyna się od dnia następującego po dniu usunięcia przez urzędy ziemskie wymienionych wyżej wad“;

7) w cz. 1 § 22 wyraz: „okręgowy“ zastępuje się wyrazem:

„powiatowy"; a wyrazy: „komisarz ziemski lub jego zastępca" zastępuje się wyrazami: „tenże urząd";

8) skreśla się § 35.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do spraw wymienionych w art. 33 cz. 2 pkt. b rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 920).

18.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 10 października 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o zmianach w rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 14 lutego 1927 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie wołyńskiem, poleskiem, nowogródzkiem, wileńskiem i we wschodniej części województwa białostockiego.

Na podstawie art. 62 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie wołyńskiem, poleskiem, nowogródzkiem, wileńskiem i we wschodniej części województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 75) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Reform Rolnych z dnia 14 lutego 1927 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. o zniesieniu służebności w województwie wołyńskiem, poleskiem, nowogródzkiem, wileńskiem i we wschodniej części województwa białostockiego, wydanem w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 110), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 dodaje się część 3-cią o następującem brzmieniu:

„3. Ogłoszenia, przewidziane w cz. 2, uskutecznia przy umownem znoszeniu służebności powiatowy urząd ziemski a przy przymusowem znoszeniu służebności okręgowy urząd ziemski";

2) § 4 skreśla się;

3) cz. 1 § 6 otrzymuje następujące brzmienie:

„1. Przed zatwierdzeniem umowy komisarz ziemski lub jego zastępca zbada na gruncie, czy działki, wyznaczone w zobowiązaniu dla drobnych dzierżawców, odpowiadają pod względem wartości rolniczej dotychczas posiadanym przez nich działkom"; w cz. 2 tegoż paragrafu po wyrazie: „orzeczenia" dodaje się wyrazy: „powiatowego urzędu ziemskiego lub po wydaniu orzeczenia ostatecznego";

4) po § 12 dodaje się do art. 21 § 12 a o następującem brzmieniu:

„Do art. 21.

§ 12 a 1. Sprzeciwy, o których mowa w cz. 1 art. 21, mogą być zgłaszane w ciągu dni 14 od dnia złożenia do powiatowego urzędu ziemskiego umowy (art. 19).

2. Rozprawa może być przeprowadzona na miejscu albo też w siedzibie powiatowego urzędu ziemskiego.

Rozprawą kieruje komisarz ziemski lub jego zastępca.

Orzeczenie wydaje urzędnik kierujący rozprawą.

Orzeczenie winno być w miarę możności wydane bezpośrednio po ukończeniu rozprawy.

O rozprawie, jak i o ustnem ogłoszeniu sentencji orzeczenia winien być sporządzony protokół.

Zresztą mają analogiczne zastosowanie przepisy §§ 7, 8 9, 11 (z wyłączeniem zdania ostatniego) i 18 rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 12 marca 1924 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 281).

3. W razie zaskarżenia uchwały (art. 7 i p. b. § 9) termin dwumiesięczny, przewidziany w cz. 2 art. 21, liczy się od dnia otrzymania przez powiatowy urząd ziemski odpisu orzeczenia okręgowej komisji ziemskiej co do skarg na uchwałę.

4. Za wadę przedłożonej do zatwierdzenia umowy uważane będzie również:

a) niezaopatrzenie jej dokumentami, wyszczególnionemi w §§ 9, 10, 11 i 12,

b) niedołączenie pisemnego dowodu, przewidzianego w zdaniu pierwszem art. 8,

c) niedołączenie decyzji właściwej władzy ochrony lasów, przewidzianej w art. 18.

5. Wyszczególnione powyższe wady winna usunąć strona interesowna; jeżeli jednak strona nie przedłoży pisemnej zgody osób wymienionych w art. 8 albo decyzji władz ochrony lasów, to wówczas wady umowy spowodowane brakiem tych dokumentów winny usunąć urzędy ziemskie w sposób przewidziany w art. 8 i w zdaniu pierwszem cz. 4 art. 18.

W tym przypadku bieg terminu, przewidzianego w zdaniu końcowem cz. 3 art. 21, rozpoczyna się od dnia następującego po dniu usunięcia przez urzędy ziemskie wymienionych wyżej wad.";

6) § 29 skreśla się.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do spraw, wymienionych w art. 33 cz. 2 pkt. b rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 921).

19.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 20 października 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Skarbu w sprawie nadzoru weterynaryjnego.

Na podstawie art. 6 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673), zmienionego rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 975) i z dnia 1 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229), ustawą z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229) oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się co następuje:

§ 1. Do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dn. 12 czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 597) wprowadza się następujące zmiany:

1) rozporządzenie powyższe otrzymuje następujący tytuł: „Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 12 czerwca 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu w sprawie nadzoru weterynaryjnego“;

2) w § 1 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie: „W razie potrzeby wojewoda może nadzór ten poruczyć innym lekarzom weterynaryjnym“;

3) w § 12 skreśla się wyrazy: „za zgodą Ministra Rolnictwa“;

4) w § 22 wyraz „wojewoda“ zastępuje się wyrazem „starosta“;

5) w § 23 w ust. 2 wyraz „wojewoda“ zastępuje się wyrazem „starosta“, w tymże ustępie wyrazy „Ministra Rolnictwa“ zastępuje się wyrazem „wojewodę“;

6) w § 38 skreśla się słowa „i za zgodą Ministra Rolnictwa“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 922).

20.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA.

z dnia 1 lipca 1927 r.

o lasach, do których nie mają zastosowania niektóre postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa.

Na zasadzie ustępu drugiego art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) zarządzam co następuje:

§ 1. Postanowienia art. art. 2—6, 8—14 i 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) nie mają zastosowania do nieobciążonych służebnościami a nieuznanych za ochronne odosobnionych lasów lub gruntów leśnych, których obszar mniejszy jest:

w województwach: kieleckiem, krakowskiem, lubelskiem, lwowskiem, łódkiem, pomorskiem, poznańskiem, stanisławowskiem, tarnopolskiem, warszawskiem i na obszarze m. st. Warszawy niż 5 ha;

w województwach: białostockiem, nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem — niż 10 ha.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1927 r.

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski.*

(Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 521).

21.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 17 grudnia 1932 r.

o lasach, dla których plan urządzenia gospodarstwa leśnego może być zastąpiony programem gospodarczym.

Na podstawie art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504), którego tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 932), zarządzam co następuje:

§ 1. Plan urządzenia gospodarstwa leśnego może być zastąpiony programem gospodarczym dla lasów o obszarze mniejszym niż 150 ha, w województwach zaś nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem oraz w powiatach białostockim, bielskim, grodzieńskim, sokólskim i wołkowyskim w województwie białostockiem — mniejszym niż 250 ha.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 1 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 520).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 938).

22.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 15 listopada 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Komunikacji w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 22 marca 1928 roku o zaopatrywaniu zwierząt w świadectwa miejsca pochodzenia i badaniu zwierząt na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych.

Na podstawie art. 6, 17 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) zmienionego rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej: z dnia 19 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 975), z dnia 1 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229), ustawą z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229) oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) zarządza się co następuje:

§ 1. Do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 22 marca 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Komunikacji o zaopatrywaniu zwierząt w świadectwa miejsca pochodzenia i o badaniu zwierząt na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 408), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 w punkcie c) po wyrazie „spędzane“ dodaje się wyrazy „do rzeźni“;

2) w § 7 w ust. 1 skreśla się końcowe wyrazy „za zgodą Ministra Rolnictwa“;

3) w § 7 ust. 2, w § 8, w § 9 ust. 2 i w § 17 po wyrazach: „przez powiatowego lekarza weterynaryjnego“ dodaje się wyrazy „lub przez lekarza weterynaryjnego upoważnionego przez wojewodę“;

4) w § 10 ust. 1 zdanie 1 i 2, w § 11, w §13 punkt b) zdanie 1 i 2 i w § 15 po wyrazach „powiatowy lekarz weterynaryjny“ dodaje się wyrazy „lub lekarz weterynaryjny upoważniony przez wojewodę“;

5) w § 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie następujące: „Świadectwa zdrowia winny być zaopatrzone w podpis powiatowego lekarza weterynaryjnego lub lekarza weterynaryjnego upoważnionego przez wojewodę i w urzędową pieczęć powiatowego lekarza weterynaryjnego“;

6) w § 11 po wyrazach: „obowiązkowi badania“ dodaje się wyrazy „jak również w przypuszczalnym terminie nadejścia przesyłki zwierząt na stację graniczną“;

7) § 12 skreśla się;

8) w § 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące: „Świadectwa zdrowia dla zwierząt, przeznaczonych do wywozu zagranicę, powinny być zaopatrzone w podpis powiatowego lekarza weterynaryjnego lub lekarza weterynaryjnego, upoważnionego przez wojewodę i urzędową pieczęć powiatowego lekarza weterynaryjnego. Jeżeli świadectwo miejsca pochodzenia zawiera widoczne poprawki lub zmiany, lekarz weterynaryjny, dokonywujący badania zwierząt, winien swym podpisem stwierdzić na tem świadectwie ważność tych poprawek lub zmian, a ilość załadowanych do wagonu zwierząt zaznaczyć w każdem świadectwie zdrowia słowami";

9) w § 17 dodaje się nowy ustęp następującej treści: „Przesyłki zwierząt przeznaczonych do wywozu zagranicę podlegają na granicznej stacji wyjściowej bezpłatnej kontroli weterynaryjnej wykonywanej przez powiatowego lekarza weterynaryjnego lub innego lekarza weterynaryjnego, upoważnionego przez wojewodę. Kontrola ta polega na sprawdzeniu:

a) czy przesyłki zwierząt zaopatrzone są w świadectwo miejsca pochodzenia (§ 1 punkt b) i świadectwo zdrowia (§ 15 i 16);

b) czy w przesyłkach niema zwierząt padłych i czy stan zdrowia zwierząt nie budzi uzasadnionego podejrzenia".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Kierownik Ministerstwa Komunikacji: *M. Butkiewicz.*

(Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 961).

23.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 1 grudnia 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie zarobkowego trzebienia zwierząt.

Na podstawie art. 17 punkt g) i art. 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) w brzmieniu ustawy z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229) zarządza się, co następuje:

§ 1. Osoby, nie posiadające dyplomu lekarza weterynaryjnego, zamierzające trudnić się zarobkowem trzebieniem (kastrowaniem) zwierząt, winny uzyskać na to zezwolenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej. Zezwolenie to może być w każdej chwili cofnięte i ważne jest tylko na obszarze tego powiatu, dla którego zostało udzielone.

§ 2. Osobom, wymienionym w § 1, zabrania się trzebienia (kastrowania) zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę zaraźliwą, jak również wstępu do zagród, stajen, obór, chlewów, kurników i innych pomieszczeń, w których przebywają takie zwierzęta.

§ 3. Po wykonaniu trzebienia, osoby, wymienione w § 1, winny w każdym wypadku przed opuszczeniem zagrody lub pomieszczenia wymyć ciepłą wodą i mydłem ręce i inne zanieczyszczone części ciała, jak również oczyścić ubranie, obuwie i narzędzia, używane przy wykonywaniu trzebienia.

§ 4. Osoby, wymienione w § 1, obowiązane są prowadzić według załączonego wzoru dziennik, do którego winny zapisywać niezwłocznie wszystkie zwierzęta, poddane trzebieniu i dziennik ten na żądanie okazywać powiatowemu lekarzowi weterynaryjnemu, jak również innym organom władz administracji ogólnej. Dziennik po zakończeniu należy przechowywać w ciągu 1 roku.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*
Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 962).

24.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 27 grudnia 1932 r.,

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie kursu obligacyj 5% Państwowej Renty Ziemskiej, opiewającej na złote w złocie, na rok 1933.

Na podstawie cz. 1 art. 31 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kurs obligacyj 5% Państwowej Renty Ziemskiej, wypłacanych z tytułu wynagrodzenia za nieruchomości ziemskie

na zasadzie cz. 1 art. 31 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) ustala się na rok 1933 w wysokości 80% ich imiennej wartości.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 975).

25.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: SKARBU, PRZEMYSŁU I HANDLU ORAZ ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 21 grudnia 1932 r.

o częściowej zmianie rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 26 września 1932 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Na podstawie art. 7 p. d) ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 1 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 26 września 1932 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 716) dodaje się punkt: „6) za 100 kg. owsa . . . . zł. 4".

§ 2. W § 6 cytowanego rozporządzenia skreśla się w ust. 1 i 2 słowa: „z dniem 1 stycznia 1933 r.", a w ich miejsce wstawia się słowa: „z dniem 1 kwietnia 1933 r.".

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r. i traci moc obowiązującą w odniesieniu do owsa z dniem 31 marca 1933 r.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

(Dz. U. R .P. Nr. 115, poz. 957).

26.

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 15 listopada 1932 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa.

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 778)ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 641), z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 179), z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) i z dnia 21 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 778), oraz wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 480), a także z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów i ich części.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 15 listopada 1932 r. (poz. 932).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 24 czerwca 1927 r.

o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa.

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzen z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam, co następuje:

Art. 1.

Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do wszystkich lasów lub gruntów leśnych z wyjątkiem lasów lub gruntów leśnych, stanowiących własność Państwa.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określi w rozporządzeniu dla poszczególnych obszarów Państwa wielkość nieobciążonych służebnościami, a nieuznanych za ochronne, odosobnionych lasów lub gruntów leśnych, nieprzekraczającą 10 ha, do których nie będą miały zastosowania artykuły 2—7, 9—18 i 20 niniejszego rozporządzenia.

Do lasów lub gruntów leśnych, obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego, województwa białostockiego, przepisy niniejszego rozporządzenia będą miały zastosowanie o tyle, o ile nie uchylone przez niniejsze rozporządzenie przepisy ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX, osob. dod. ks. IX, wyd. 1913 r.) nie zawierają postanowień odmiennych.

O zagospodarowaniu lasów.

Art. 2.

Zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania może nastąpić jedynie w lasach, nieuznanych za ochronne na podstawie zezwolenia właściwej władzy.

Właściwa władza może udzielać takiego zezwolenia jedynie w następujących wypadkach:

a) jeżeli przez dokonanie takiej zmiany nastąpi korzystniejsze wyzyskanie gruntów;
b) jeżeli wzamian gruntu, który ma być wyłączony z pod uprawy leśnej, zostanie zalesiony przynajmniej taki sam obszar innych użytków;
c) przy regulowaniu ustroju rolnego, a mianowicie: scalaniu gruntów, zamianie gruntów przy scaleniu, zamianie zastępującej scalenie, likwidacji służebności, zamianie gruntów przy likwidacji służebności, podziale wspólnot, parcelacji i osadnictwie;
d) jeżeli dokonanie takiej zmiany leży w szczególnym interesie publicznym.

Dokonanie zmiany rodzaju użytkowania, zezwolonej na podstawie pkt. b) niniejszego artykułu, może nastąpić dopiero po upływie 3 lat od chwili zalesienia innych użytków oraz po stwierdzeniu przez właściwą władzę, że nowopowstałe drzewostany wykazują w dostatecznej mierze zdolność do dalszego wzrostu.

W stosunku do lasów i gruntów leśnych, podlegających obowiązkowi parcelacji na mocy przepisów o wykonaniu reformy rolnej, zezwolenie, przewidziane w ust. 1 niniejszego arty-

kułu, zastępuje decyzja władzy, zezwalająca na parcelację tych gruntów.

Art. 3.

W zezwoleniu, udzielonem w wypadkach, przewidzianych w art. 2 pkt. a), winien być oznaczony termin, w ciągu którego ma nastąpić zmiana uprawy leśnej na zamierzony rodzaj użytkowania. W razie niedokonania w oznaczonym terminie zmiany uprawy leśnej w całości lub częściowo, zezwolenie traci swą moc w stosunku do gruntów, na których dozwolona zmiana uprawy leśnej nie została dokonana. O ile zaś na gruntach tych został dokonany wyrąb drzewostanów, grunty te winny być ponownie zalesione, stosownie do postanowień artykułów 5 i 6 niniejszego rozporządzenia.

Art. 4.

Grunt leśny, wyłączony z pod uprawy leśnej bez zezwolenia właściwej władzy, winien być ponownie zalesiony stosownie do postanowień artykułów 5 i 6 niniejszego rozporządzenia; gdyby jednak ponowne zalesienie tego gruntu uznane było przez właściwą władzę za niepożądane, władza ta może nakazać zalesienie odpowiedniej powierzchni innego gruntu, w szczególności zaś takiego, którego trwałe utrzymanie pod uprawą leśną leży w interesie publicznym.

Art. 5.

Wszystkie grunty leśne, pozbawione drzewostanów, winny być ponownie zalesione.

Obowiązek zalesienia przywiązany jest do gruntów leśnych bez względu na zmianę osoby właściciela.

Art. 6.

Obowiązek zalesienia gruntów leśnych, pozbawionych drzewostanów, zostaje dopełniony:

a) przez zalesienie sztuczne przed upływem 3 lat, licząc od 1 czerwca roku następującego po dokonaniu wyrębu lub po zaistnieniu innej okoliczności, która spowodowała usunięcie drzewostanu;
b) przez zalesienie naturalne.

Jeżeli zalesienie naturalne uznane będzie przez właściwą władzę za niemożliwe, nieodpowiednie lub niedostateczne, winno być dokonane zalesienie sztuczne przed upływem 3 lat, licząc od dnia 1 czerwca roku następującego po uprawomocnieniu się orzeczenia władzy o uznaniu naturalnego zalesienia za niemożliwe, nieodpowiednie lub niedostateczne.

W wypadkach, uzasadnionych stanem i warunkami gospo-

darczemi lasu, właściwa władza przedłuży z urzędu lub na prośbę osób zainteresowanych termin sztucznego zalesienia.

W razie niedokonania zalesienia sztucznego w oznaczonym terminie, a także w razie dokonania zalesienia sztucznego w sposób, uznany przez właściwą władzę za nieodpowiedni lub niedostateczny, — władza może zarządzić dokonanie zalesienia na koszt właściciela.

Art. 7.

Jeżeli zalesienie gruntu leśnego zostanie przez właściwą władzę uznane za niemożliwe bez zmiany warunków przyrodniczych tego gruntu, właściwa władza może na wniosek właściciela zwolnić ten grunt na określony przeciąg czasu od obowiązku zalesienia.

Art. 8.

W razie sztucznego zalesienia gruntów, nie będących gruntami leśnemi, a uznanych przez właściwą władzę za więcej nadające się w danych warunkach do uprawy leśnej, zalesione grunty wolne są od państwowych podatków gruntowych i opartych na nich danin samorządowych w ciągu 30 lat, licząc od roku następującego po dokonaniu zalesienia.

Przepis powyższy nie dotyczy gruntów zalesionych stosownie do postanowień art. 2 pkt. b) oraz art. 4 niniejszego rozporządzenia.

Art. 9.

Wszystkie lasy winny być zagospodarowane według planu urządzenia gospodarstwa leśnego.

Postanowienie to nie dotyczy lasów nieuznanych za ochronne i nieobciążonych służebnościami o obszarze mniejszym niż 30 ha, w województwach zaś nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem oraz powiatach: białostockim, bielskim, grodzieńskim, sokólskim i wołkowyskim w województwie białostockiem mniejszym niż 50 ha, — bez względu na to, czy są to lasy o powierzchni ciągłej, czy też składają się one z odosobnionych kompleksów, należących do tego samego właściciela, z których każda przekracza wielkość, określoną w ust. 2 art. 1. Lasy te mogą być użytkowane bez planu urządzenia gospodarstwa leśnego, zamierzony jednak wyrąb zrębem czystym na obszarze, przekraczającym 1 ha rocznie, winien być przez właściciela zgłoszony właściwej władzy; jeżeli władza ta przed upływem dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia nie zabroni zamierzonego wyrębu ze względów gospodarczych lub z uwagi na szczególny interes publiczny, właściciel jest uprawniony do dokonania zgłoszonego wyrębu.

Do obszaru lasów, określonego w ust. 2, nie wlicza się grun-

tów leśnych, zwolnionych czasowo od obowiązku zalesienia stosownie do postanowień art. 7.

Art. 10.

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego winien być oparty na pomiarze, podziale i opisie lasu pod względem przyrodniczym i gospodarczym; winien zawierać przedstawienie zasad zagospodarowania lasu co do rodzaju drzewa, sposobu gospodarstwa, wieku rębności i sposobu zalesienia; przedstawiać zamierzone czynności gospodarcze co do miejsca i czasu oraz uzasadniać te czynności z punktu widzenia przyjętych w planie zasad racjonalnego zagospodarowania lasu.

Grunty leśne, zwolnione przez właściwą władzę na określony przeciąg czasu od obowiązku zalesienia (art. 7), o ile nie są uznane za lasy ochronne lub nie są obciążone służebnościami, mogą w tym czasie nie być objęte planem urządzenia gospodarstwa leśnego i w tym przypadku do planu winien być dołączony wykaz tych gruntów ze zwięzłym opisem.

Art. 11.

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego może być zastąpiony programem gospodarczym w lasach o powierzchni nieprzekraczającej tej wielkości, jaką dla poszczególnych obszarów Państwa określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Program gospodarczy winien zawierać szkic sytuacyjny, oparty na przybliżonym pomiarze i podziale lasu, zwięzły opis lasu pod względem przyrodniczym i gospodarczym oraz wskazanie czasu, miejsca i rozmiaru użytkowania, jak również terminu i sposobu zalesienia wraz z ogólnem uzasadnieniem zamierzonych czynności gospodarczych.

Art. 12.

Plan urządzenia gospodarstwa leśnego lub program gospodarczy (art. 9, 10 i 11) winien być przez właściciela lasu przedstawiony do zatwierdzenia właściwej władzy w dwóch, o ile zaś dotyczy lasów obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego, — w trzech egzemplarzach.

Władza uprawniona jest do dokonania lub zażądania wprowadzenia w przedstawionym jej planie lub programie zmian i uzupełnień, uzasadnionych względami gospodarczemi lub technicznemi.

Po zatwierdzeniu planu lub programu właściwa władza zwraca właścicielowi jeden egzemplarz z zaświadczeniem zatwierdzenia.

Art. 13.

Jeżeli właściwa władza przed upływem 2 miesięcy od dnia przedstawienia planu urządzenia gospodarstwa leśnego lub programu gospodarczego nie powiadomi właściciela lasu o zatwierdzeniu tego planu lub programu (art. 12) lub o ich odrzuceniu, jako nieodpowiadających w swej treści wymaganiom niniejszego ·rozporządzenia (art. 10 i 11), ani też nie zażąda wprowadzenia zmian lub uzupełnień (art. 12), — właściciel jest uprawniony do dokonania wszystkich czynności gospodarczych, przewidzianych w przedstawionym planie lub programie na najbliższy rok z wyjątkiem wyrębów, przekraczających przeciętną rocznego użytkowania, wynikającą z przedstawionego planu lub programu.

Jeżeli w ciągu jednego roku od dnia przedstawienia planu lub programu do zatwierdzenia właściwa władza nie powiadomi właściciela lasu o decyzji co do zatwierdzenia lub odrzucenia lub wprowadzenia zmian i uzupełnień — plan lub program uważa się za zatwierdzony.

Postanowienia powyższe nie mają zastosowania do lasów, obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego.

Art. 14.

Użytkowanie lasu w sposób odmienny, niż to zostało przewidziane w zatwierdzonym planie urządzenia gospodarstwa leśnego lub programie gospodarczym, może nastąpić jedynie po zatwierdzeniu przez właściwą władzę odpowiednich zmian lub uzupełnień planu lub programu; w sprawach tych mają odpowiednie zastosowanie postanowienia artykułów 12 i 13 niniejszego rozporządzenia.

Dokonanie przewidzianego w zatwierdzonym planie urządzenia gospodarstwa leśnego lub w programie gospodarczym wyrębu drzewostanów zrębami czystemi w innej kolejności cięć, niż to zostało przewidziane w planie lub programie, może nastąpić bez wyjednania zatwierdzenia przez właściwą władzę odpowiedniej zmiany planu lub programu z warunkiem jednak, że wyrąb taki zostanie dokonany wzamian wyrębu, przewidzianego na dany rok w zatwierdzonym planie lub programie.

Art. 15.

Postanowienia art. 12, 13 i ust. 1 art. 14 nie mają zastosowania do lasów, w których gospodarstwo leśne prowadzone jest według planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych, sporządzonych zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia przez upoważnione do tego przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych izby rolnicze i pozostaje pod kontrolą tych izb.

Przepis powyższy nie dotyczy lasów ochronnych oraz lasów, obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego w województwie białostockiem.

Uprawnienia do zmiany kolejności cięć, przewidziane w ust. 2 art. 14, służą również właścicielom lasów, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu.

Art. 16.

W przypadkach, gdy szczególnie ważna potrzeba gospodarcza właściciela lub interes publiczny wymagają dokonania wyrębu w lasach, które winny być zagospodarowane według planu urządzenia gospodarstwa leśnego lub programu gospodarczego, lecz planu takiego lub programu nie posiadają, właściwa władza może zezwolić na wyrąb w rozmiarach, odpowiadających tej potrzebie lub interesowi, nieprzekraczających jednak dopuszczalnej dla danego lasu wysokości rocznego użytkowania.

Przepis powyższy nie ma zastosowania do lasów, obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego w województwie białostockiem.

Art. 17.

W przypadkach zniszczenia lub uszkodzenia lasu przez klęskę żywiołową lub przez inne okoliczności w takim stopniu, że wskutek tego nastąpiła istotna zmiana warunków gospodarczych, na których podstawie został zatwierdzony plan urządzenia gospodarstwa leśnego lub program gospodarczy, właściwa władza może wstrzymać dalsze użytkowanie lasu do czasu zatwierdzenia odpowiednich zmian planu lub programu.

W przypadku wyrębu drzewostanów, niezgodnego z planem urządzenia gospodarstwa leśnego lub programem gospodarczym, właściwa władza może, niezależnie od pociągnięcia winnego do

odpowiedzialności karnej, wstrzymać dalsze użytkowanie lasu do czasu zatwierdzenia odpowiednich zmian planu lub programu.

Art. 18.

Przepisy art. 9 — 13 nie dotyczą korzystania z użytków przygodnych, mianowicie wywrotów, złomów i posuszu, jak również niezbędnego w związku ze sporządzeniem planu urządzenia gospodarstwa leśnego lub programu gospodarczego wycinania drzew, oraz przeprowadzania w drzewostanach, nieprzekraczających 20 lat, wyrębów, uzasadnionych wymaganiami hodowli lasu (czyszczeń), a także użytkowania lasu w granicach, niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb gospodarstwa domowego właściciela i jego pracowników (drewno opałowe) oraz naprawy narzędzi i sprzętów gospodarczych (drewno porządkowe).

Art. 19.

Wypalanie kosodrzewiny, jak również pozbawianie jej gałęzi, pędów, pączków i igieł jest wzbronione.

Art. 20.

W drzewostanach, które nie osiągnęły 3 metrów wysokości, pasanie inwentarza jest zabronione, o ile wiek tych drzewostanów nie przekroczył 15 lat.

Art. 21.

W lasach, obciążonych służebnością pasania:

a) położonych na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego, wołyńskiego i powiatów: białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego — właściwa władza może zezwolić na pasanie inwentarza w drzewostanach, które nie osiągnęły wskazanego w art. 20 wzrostu lub wieku we wszystkich tych wypadkach, gdy zastosowanie przepisów art. 20 prowadziłoby do czasowego uniemożliwienia korzystania z praw służebności pasania, z tem wszakże zastrzeżeniem, aby pasanie nie było dozwolone w takiej części drzewostanów o wskazanym wyżej wzroście lub wieku, która w lasach liściastych stanowi $^1/_3$, w lasach zaś iglastych $^1/_4$ część ogólnego obszaru lasu, obciążonego służebnością pasania;
b) położonych na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, — właściwa władza może zezwolić na pasanie inwentarza w drzewostanach, które nie osiągnęły wskazanego

w art. 20 wzrostu lub wieku z tem jedynie zastrzeżeniem, aby pasanie nie było dozwolone w takiej części drzewostanów o wskazanym w art. 20 wzroście lub wieku, która stanowi w lasach wysokopiennych przynajmniej $^1/_6$, w lasach zaś nisko i średniopiennych przynajmniej $^1/_5$ część ogólnego obszaru lasu.

Art. 22.

W razie gromadnego pojawienia się szkodliwych owadów leśnych właściciele lasów, jak również właściciele masy drzewnej, składów drzewnych i tartaków, znajdujących się w lesie lub w odległości 3 km. od granicy lasu, obowiązani są zawiadomić o tem bezzwłocznie właściwą władzę.

Właściwa władza może zarządzić stosowanie przez właścicieli lasów, jak również przez wymienionych w poprzednim ustępie właścicieli masy drzewnej, składów drzewnych i tartaków, wskazanych przez nią środków ochronnych, mających na celu zapobieżenie szerzeniu się szkodliwych owadów leśnych i ich tępienie.

W razie pojawienia się w lasach pasorzytów roślinnych właściwa władza może również zarządzić stosowanie przez właścicieli lasów, wskazanych przez nią środków ochronnych, mających na celu zapobieżenie szerzeniu się pasorzytów roślinnych i ich tępienie.

O podziale lasów.

Art. 23.

Dzielenie lasów lub gruntów leśnych drogą zbycia (sprzedaży, darowizny, zamiany), wyjścia z niepodzielności, oddania w użytkowanie, wypuszczenie w dzierżawę lub w inny sposób na części, obejmujące mniej niż 30 ha, w województwach zaś nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem oraz powiatach: białostockim, bielskim, grodzieńskim, sokólskim i wołkowyskim w województwie białostockiem — mniej niż 50 ha gruntu leśnego, może nastąpić jedynie na podstawie zezwolenia właściwej władzy.

Właściwa władza może udzielić takiego zezwolenia jedynie w przypadkach, w których zamierzony podział lasu lub gruntu leśnego jest uzasadniony względami gospodarczemi lub szczególnym interesem publicznym.

Wszelkie akty prawne, dotyczące dzielenia lasów lub gruntów leśnych na części o obszarze mniejszym niż wskazany w ust. 1, zdziałane wbrew postanowieniu tegoż ustępu, są z mocy samego prawa nieważne.

Postanowienia powyższe nie mają zastosowania do lasów

i gruntów leśnych, określonych w ust. 2 art. 1 i w ust. 2 art. 9, a także przy działach rodzinnych i spadkowych oraz przy przymusowej sprzedaży sądowej.

Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają obowiązujących postanowień o wykonaniu reformy rolnej, o scalaniu gruntów, o znoszeniu służebności i o podziale wspólnot, jak również obowiązujących przepisów o obrocie nieruchomościami ziemskiemi.

O lasach ochronnych.

Art. 24.

Lasy i zarośla, które:
a) zabezpieczają grunty przed zmywaniem i wyjałowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi lub kamieni, przeszkadzają tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu się skał i spadkowi lawin;
b) chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła przed zasypywaniem;
c) przeszkadzają powstawaniu, albo rozszerzaniu się piasków lotnych lub parowów;
d) mają specjalne znaczenie dla obrony Państwa;
e) mają znaczenie przyrodniczo-naukowe, — mogą być uznane przez właściwą władzę za lasy ochronne.

Art. 25.

Uznanie lasu za ochronny lub odjęcie mu tego charakteru następuje w drodze orzeczenia właściwej władzy, wydanego:
a) w stosunku do lasów i zarośli, określonych w pkt. a, b i c art. 24, z inicjatywy tej władzy, albo na wniosek władz wodnych, władz samorządu terytorjalnego i gospodarczego odnośnie do lasów, położonych na obszarze ich działania, wreszcie na wniosek każdego, komu właściwości gruntów wymienionych w pkt. a, b i c art. 24 zagrażają niebezpieczeństwem lub szkodą;
b) w stosunku do lasów i zarośli, określonych w pkt. d art. 24, — na wniosek właściwej władzy wojskowej, którą określi Minister Spraw Wojskowych;
c) w stosunku do lasów i zarośli, określonych w pkt. e art. 24, — na wniosek właściwej władzy, którą określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 26.

W lasach, uznanych za ochronne, uprawa leśna nie może być zmieniona na inny rodzaj użytkowania.

W lasach, uznanych za ochronne, z powodów, wymienionych w pkt. a, b, c i e art. 24, właściwa władza może zabronić dokonania wyrębu zrębami czystemi, karczowania pni i korzeni, a także pasania inwentarza i zbierania ściółki lub innego użytkowania ubocznego.

W lasach, uznanych za ochronne z powodu, wymienionego w pkt. d art. 24, właściwa władza może zabronić dokonania wyrębu zrębami czystemi; nadto w lasach tych linje przestrzennego podziału lasu mogą być przeprowadzone jedynie w kierunku, na który właściwa władza wyrazi swą zgodę.

Termin sztucznego zalesiania, przewidziany w art. 6 niniejszego rozporządzenia, w stosunku do lasów ochronnych właściwa władza może skrócić do jednego roku.

Art. 27.

Przepisy art. 24—26 nie naruszają obowiązujących postanowień prawa wodnego.

Art. 28.

Lasy, uznane za ochronne z powodów, wymienionych w pkt. a, b, c i e art. 24 niniejszego rozporządzenia, wolne są od państwowych podatków gruntowych i opartych na nich danin samorządowych.

O właściwości władz.

Art. 29.

Władzami właściwemi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są starostowie i wojewodowie.

Przez wyraz „starosta“ rozporządzenie niniejsze rozumie wogóle władze administracyjne I instancji, a przez wyraz „wojewoda“ — wogóle władze administracyjne II instancji.

Wymienione władze wykonywają ochronę lasów przy pomocy technicznego personelu leśnego.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może powołać do współdziałania z wymienionemi władzami personel administracji lasów państwowych oraz izby rolnicze.

Art. 30.

Starosta sprawuje bezpośredni nadzór nad lasami, czuwa nad przestrzeganiem przepisów o zagospodarowaniu lasów oraz przedsiębierze środki, zabezpieczające ich wykonanie.

Nadto do zakresu działania starosty należą:

a) sprawy zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych w lasach o obszarze mniejszym niż 50 ha (art. 2 i 3);

b) sprawy zalesiania gruntów leśnych (ust. 3, art. 2 i art. 4 — 7);
c) uznawanie sztucznie zalesionych gruntów za odpowiadające warunkom, przewidzianym dla zwolnienia tych gruntów od podatków (art. 8);
d) przyjmowanie zgłoszeń o wyrębie drzewostanów w lasach, określonych w ust. 2 art. 9, oraz wydawanie zakazów dokonywania zgłoszonych wyrębów;
e) zatwierdzanie planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych (art. 12) dla obciążonych służebnościami lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, oraz tych lasów nieobciążonych służebnościami, których wielkość określa Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w wykonaniu art. 11;
f) udzielanie na zasadzie art. 16 zezwoleń na wyrąb w lasach, określonych w pkt. e niniejszego artykułu;
g) wydawanie zarządzeń o wstrzymaniu użytkowania lasów w przypadkach, wymienionych w art. 17;
h) zezwalanie na pasanie inwentarza w przypadkach, przewidzianych w art. 21;
i) wydawanie zarządzeń o stosowaniu środków ochronnych przeciwko szkodliwym owadom leśnym oraz pasorzytom roślinnym (art. 22);
k) na obszarze działania ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. t. IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.):

1) w stosunku do obciążonych służebnościami lasów bez względu na ich powierzchnię — sprawy, dotyczące wprowadzenia w wykonanie zatwierdzonych planów urządzenia gospodarstwa leśnego (art. 174—177) oraz wydawanie decyzyj o wstrzymaniu cięć (art. 179),

2) w stosunku do obciążonych służebnościami lasów, których obszar nie przekracza 50 ha, sprawdzanie planów urządzenia gospodarstwa leśnego (art. 162, 163), przedstawianie ich sądowi (art. 172) oraz zezwalanie na nieprzewidziane w planie usunięcie z lasu drzew uszkodzonych oraz na zmianę porządku użytkowania (art. 180);

l) na obszarze działania ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250) wydawanie orzeczeń, zarządzeń lub zezwoleń, opartych na przepisach ust. 3 § 9, §§ 10—18, 24, 25, ust. 1 § 26, ust. 2 § 52 i § 68 oraz wykonywanie czynności, wynikających z postanowień ust. 3 § 52 i §§ 74—76 tej ustawy.

Art. 31.

Do zakresu działania wojewody należą:
a) sprawy zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych w lasach o obszarze większym niż 50 ha (art. 2 i 3);

b) zatwierdzanie planów urządzenia gospodarstwa leśnego lub programów gospodarczych (art. 12) w lasach, obciążonych służebnościami, których obszar przekracza 50 ha oraz w tych lasach, nieobciążonych służebnościami, których obszar przekracza wielkość, określoną przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w wykonaniu postanowień art. 11;
c) udzielanie na zasadzie art. 16 zezwoleń na wyrąb w lasach, określonych w pkt. b niniejszego artykułu;
d) udzielanie zezwoleń na dzielenie lasów i gruntów leśnych (art. 23);
e) uznawanie lasów za ochronne, odejmowanie im tego charakteru oraz wydawanie zarządzeń co do stosowania szczególnych przepisów o zagospodarowaniu lasów ochronnych (art. 24—26);
f) na obszarze działania ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.) wydawanie w stosunku do obciążonych służebnościami lasów, których powierzchnia przekracza 50 ha, decyzji w sprawach, wymienionych w art. 30 pkt. k ust. 2;
g) na obszarze działania ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250) wydawanie orzeczeń, zarządzeń lub zezwoleń, opartych na przepisach ust. 1 § 9 i ust. 2 § 26 tej ustawy.

O postępowaniu.

Art. 32.

W celu wykonywania czynności, wynikających z przepisów niniejszego rozporządzenia, organa władz administracyjnych mają prawo wstępu do lasu oraz żądania przedstawienia sobie potrzebnych dokumentów.

Art. 33.

Doręczenia i wezwania osób interesowanych w sprawach lasów obciążonych służebnościami mogą być uskuteczniane przez zawiadomienie na piśmie zarządu gminy, właściwej dla miejsca ich zamieszkania, który treść otrzymanego doręczenia lub wezwania poda do wiadomości tych osób w sposób, przyjęty w danej miejscowości.

Art. 34.

Decyzje o uznaniu lasu za ochronny z powodu wymienionego w pkt. d art. 24 niniejszego rozporządzenia są ostateczne.

Przepisy karne.

Art. 35.

Winni bezprawnej zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania będą karani grzywną w wysokości od 3 do 5 zł. za każdy ar gruntu leśnego, na którym uprawę leśną zmieniono na inny rodzaj użytkowania.

Jeżeli zmiany takiej dokonano w lasach uznanych za ochronne, winni będą karani grzywną w wysokości 10 zł. za każdy ar gruntu leśnego, na którym uprawę leśną zmieniono na inny rodzaj użytkowania, lub aresztem do 6 tygodni.

Art. 36.

Winni bezprawnego dzielenia lasów lub gruntów leśnych będą karani grzywną w wysokości od 1 do 3 zł. za każdy ar podzielonego lasu lub gruntu leśnego albo aresztem do 4 tygodni.

Art. 37.

Winni wypalania kosodrzewiny albo pozbawiania jej gałęzi, pędów, pączków, igieł będą karani grzywną w wysokości 10 zł. za każdy ar gruntu, na którym nastąpiło wypalenie kosodrzewiny albo pozbawienie jej gałęzi, pędów, pączków, igieł, lub aresztem do 4 tygodni.

Art. 38.

Winni naruszenia przepisów obowiązujących o sztucznem zalesianiu gruntów leśnych będą karani grzywną w wysokości od 2 do 5 zł. za każdy ar gruntu, podlegającego zalesieniu i za każdy rok przekroczenia terminu zalesienia.

Art. 39.

Powierzchnia mniejsza od 1 ara, jak również każda część ara ponad całkowitą liczbę arów, w wypadkach, przewidzianych w artykułach 35, 36, 37 i 38 niniejszego rozporządzenia, uważana będzie za cały ar.

Art. 40.

Winni bezprawnego cięcia, karczowania lub niszczenia drzew, pni i korzeni będą karani grzywną w wysokości do dwukrotnej wartości ściętych, wykarczowanych lub zniszczonych drzew, pni i korzeni.

Art. 41.

Winni bezprawnego cięcia lub niszczenia drzew w lasach ochronnych, a także bezprawnego karczowania drzew, pni i korzeni w lasach, uznanych za ochronne z powodów, wymienionych

w pkt. a, b, c i e art. 24 niniejszego rozporządzenia, będą karani grzywną w wysokości do czterokrotnej wartości ściętych, wykarczowanych lub zniszczonych drzew, pni i korzeni, lub aresztem do 6 tygodni.

Art. 42.

Winni .przeprowadzenia w lasach, uznanych za ochronne z powodu wymienionego w pkt. d art. 24, linji przestrzennego podziału lasu bez uzyskania zgody właściwej władzy na kierunek tych linij, lub przeprowadzenia ich w kierunku przez właściwą władzę niedozwolonym, będą karani grzywną do 1000 złotych lub aresztem do 6 tygodni.

Art. 43.

Winni pasienia inwentarza lub zbierania ściółki w przypadkach, w których pasienie inwentarza lub zbieranie ściółki jest przez przepisy obowiązujące zabronione, będą karani — za pasienie inwentarza grzywną w wysokości 3 zł. za każdą sztukę, za zbieranie ściółki grzywną do 20 zł.

Art. 44.

Winni pasienia inwentarza, zbierania ściółki lub innego użytkowania ubocznego wbrew zakazowi właściwej władzy w lasach, uznanych za ochronne z powodów, wymienionych w pkt. a, b, c i e art. 24, będą karani — za pasienie inwentarza grzywną w wysokości 6 zł. za każdą sztukę, za zbieranie ściółki lub inne uboczne użytkowanie grzywną do 100 złotych.

Art. 45.

Winni niezawiadomienia właściwej władzy o gromadnem pojawieniu się szkodliwych owadów leśnych będą karani grzywną do 200 złotych.

Art. 46.

Winni niewykonania orzeczeń lub zarządzeń właściwej władzy co do stosowania środków ochronnych przeciwko szkodliwym owadom leśnym lub pasorzytom roślinnym będą karani grzywną do 500 zł.

Art. 47.

Surowsze postanowienia karne, zawarte w innych przepisach, pozostają w mocy.

Art. 48.

W przypadkach, określonych w art. 40 i 41, niezależnie od kary grzywny lub aresztu, orzec należy konfiskatę bezprawnie

ściętych lub wykarczowanych drzew, pni i korzeni. Przedmioty te ulegają zajęciu i konfiskacie nawet wtedy, jeżeli przeszły one na własność osoby trzeciej, lecz w chwili nabycia przez nią znajdowały się w lesie.

W celu zabezpieczenia konfiskaty należy dokonać zajęcia wymienionych przedmiotów, które w najkrótszym czasie winny być sprzedane przez władzę w drodze publicznego przetargu.

W przypadkach, gdy właściciel lub za niego osoba trzecia złoży sumę, odpowiadającą wartości szacunkowej zajętych przedmiotów, zajęciu ulega złożona suma, przedmioty zaś zajęte winny być zwrócone właścicielowi.

Art. 49.

Orzecznictwo w sprawach o czyny karalne, przewidziane w niniejszem rozporządzeniu, należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

W orzeczeniu skazującem władza administracyjna, na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, oznaczy karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, nie wyższą jednak niż:

4 tygodnie za czyny karalne, przewidziane w art. 35 ust. 1, 38, 40 i 46;

3 tygodnie za czyny karalne, przewidziane w art. 44 i 45;

4 dni za czyny karalne, przewidziane w art. 43.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 50.

Grunty, pozbawione drzewostanów, na których po wykarczowaniu pni została dokonana przed dniem 1 stycznia 1927 r. zmiana uprawy leśnej na inny trwały rodzaj użytkowania, nie będą uważane za grunty leśne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

Przepis ten nie ma zastosowania do lasów ochronnych oraz do lasów obciążonych służebnościami.

Art. 51.

Ustanowiony w art. 6 obowiązek zalesienia, o ile chodzi o grunty pozbawione drzewostanów przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zostaje dopełniony przez zalesienie sztuczne tych gruntów przed upływem 6 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Art. 52.

Lasy, których obszar przekracza wielkość, określoną przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w wykonaniu art. 11 niniejszego rozporządzenia, mogą być do dnia 1 lipca 1935 r. za-

gospodarowane na podstawie programów gospodarczych (art. 11), zatwierdzonych przez właściwą władzę (art. 31 pkt. b).

Postanowienie ust. 1 artykułu niniejszego nie ma zastosowania do lasów obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysokomazowieckiego województwa białostockiego.

Do lasów, obciążonych służebnościami, położonych na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, postanowienie ustępu pierwszego niniejszego artykułu ma zastosowanie z wyjątkiem tych wypadków, w których osoby, uprawnione do korzystania ze służebności, zażądają zagospodarowania tych lasów na podstawie planu urządzenia gospodarstwa leśnego.

Art. 53.

Na przeciąg 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zawiesza się moc obowiązującą postanowienia ustępu drugiego art. 13 niniejszego rozporządzenia.

Art. 54.

Wszystkie lasy:

a) uznane za ochronne lub wodoochronne na podstawie uwagi 2 do art. 710, artykułów 712 i 713 ustawy leśnej (Zb. pr. ces. ros. tom VIII cz. 1 ks. V wydanie 1913 r.);

b) zamknięte na podstawie § 19 ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250);

c) w których na podstawie § 7 ustawy z dn. 6 lipca 1875 r. o lasach ochronnych i spółkach leśnych (Zb. u. p. prus. str. 415) zarządzone zostały szczególne środki ochrony, przewidziane w § 2 tej ustawy;

d) w których cechy ochronne zostały ustalone na podstawie § 2 węgierskiej ustawy leśnej z dnia 11/14 czerwca 1879 r. (Zb. u. król. węg. poz. XXXI);

a nadto wszystkie grunty:

e) porosłe w chwili ogłoszenia niniejszego rozporządzenia kosodrzewiną, znajdujące się na obszarze działania ustawy z dnia 15 czerwca 1904 r. o niektórych zarządzeniach policyjno-leśnych i wodnych (Dz. u. kraj. Nr. 93);

f) zalesione stosownie do postanowień ustawy z dnia 15 czerwca 1904 r. o zalesieniu ochronnem (Dz. u. kraj. Nr. 94), —

uważane będą za lasy ochronne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia (art. 24 — 28).

Art. 55.

Wszystkie sprawy, dotyczące przedmiotów uregulowanych niniejszem rozporządzeniem, które w dniu jego wejścia w życie znajdują się w toku załatwiania w urzędach właściwych dla tych spraw w myśl dotychczas obowiązujących przepisów, załatwione być winny w dalszem postępowaniu przy zastosowaniu przepisów niniejszego rozporządzenia.

Postanowienie to nie dotyczy przepisów karnych, zawartych w artykułach 35 — 49 niniejszego rozporządzenia.

Art. 56.

Obowiązujące na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego,

a) artykuły 143, 172, 177 i 180 ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.) otrzymują brzmienie następujące:

„143. W lasach, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, plan urządzenia gospodarstwa leśnego zastąpiony być może zatwierdzonym przez starostę programem gospodarczym, który winien zawierać szkic sytuacyjny, oparty na przybliżonym pomiarze i podziale lasu, zwięzły opis lasu pod względem przyrodniczym i gospodarczym oraz wskazanie czasu, miejsca i rozmiaru użytkowania, jak również terminu i sposobu zalesienia wraz z ogólnem uzasadnieniem zamierzonych czynności gospodarczych.

Użytkowanie tych lasów może odbywać się jedynie w rozmiarach niepowodujących uszczerbku prawom osób, uprawnionych do korzystania ze służebności.“

„172. Starosta w odniesieniu do lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, wojewoda zaś w odniesieniu do lasów ponad 50 ha przedstawia jeden egzemplarz zatwierdzonego planu urządzenia gospodarstwa leśnego właściwemu sądowi w celu dokonania wpisu w księdze hipotecznej odnośnego majątku, poczem egzemplarz ten zostaje dołączony do oryginałów tabel likwidacyjnych tych wsi, które korzystają w urządzonym lesie ze służebności“.

„177. Plan urządzenia gospodarstwa leśnego ze wszystkiemi należącemi doń dokumentami starosta doręcza właścicielowi lasu z zaświadczeniem terminu wprowadzenia go w wykonanie. Osobom, uprawnionym do korzystania ze służebności, starosta doręcza sporządzony przez właściciela, a poświadczony przez siebie, odpis protokółu urządzenia lasu. Protokół o wprowadzeniu planu w wykonanie zostaje dołączony do oryginałów tabel

likwidacyjnych tych wsi, które korzystają w urządzonym lesie ze służebności".

„180. W razie uszkodzenia lasu przez klęskę żywiołową lub przez inne okoliczności w takim stopniu, że powoduje to potrzebę czasowego odstąpienia od zatwierdzonego planu urządzenia gospodarstwa leśnego, starosta w odniesieniu do lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, wojewoda zaś w odniesieniu do lasów ponad 50 ha może zezwolić na nieprzewidziane w planie usunięcie z lasu w terminie przez niego określonym drzew uszkodzonych oraz na zmianę porządku użytkowania.

Przy wydaniu zezwolenia władza, wymieniona w ustępie poprzednim, kierować się winna zasadą, by ustanowiona w planie kolejność cięć mogła być w najkrótszym czasie przywrócona".

b) w artykule 145 ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX, osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.) dodaje się następujący ustęp:

„W stosunku do lasów tych szczególne przepisy, dotyczące użytkowania lasów ochronnych, mogą być stosowane tylko o tyle, o ile nie spowodowałoby to ograniczenia praw osób uprawnionych do korzystania ze służebności".

c) w ustawie o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX wyd. 1913 r.),

1) przez Komitety ochrony lasów, wymienione w art. 145 i 186, przez Zarząd Gubernjalny do spraw włościańskich, wymieniony w art. 179, — należy rozumieć wojewodę,

2) przez Komisarza, wymienionego w art. art. 174, 175, 176 i 179, należy rozumieć starostę,

3) przez Zarząd Gubernjalny do spraw włościańskich, wymieniony w art. 154, oraz Komisarza, wymienionego w art. art. 160, 162 i 163, należy rozumieć w odniesieniu do lasów, których powierzchnia nie przekracza 50 ha, — starostę, w odniesieniu zaś do lasów ponad 50 ha — wojewodę.

Art. 57.

Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego w ustawie lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250):

a) przez władze polityczne, wymienione w ust. 3 § 9, w § 18, w ust. 3 § 52, w §§ 68, 70, 74, 75 i 76, przez najniższą władzę polityczną, wymienioną w § 24, przez władzę obwodową, wymienioną w § 25 i w ust. 1 § 26, oraz przez władzę krajową, wymienioną w ust. 2 § 52, należy rozumieć starostę;

b) przez władzę krajową, wymienioną w ust. 2 § 26, należy rozumieć wojewodę.

Art. 58.

Na obszarze b. powiatu spisko-orawskiego wprowadza się ustawę lasową z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250) ze zmianami, wynikającemi z niniejszego rozporządzenia.

Art. 59.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą:

1) na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego:

a) księga V ustawy leśnej (Zb. pr. ces. ros. tom VIII cz. 1 ks. V wyd. 1913 r.) oraz artykuły 787, 788 (wraz z uwagą), 811, 814 i 815 księgi VI tejże ustawy;

b) dekret z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów (Dz. P. P. P. Nr. 8, poz. 117) oraz ustawa z dnia 14 listopada 1924 r. o częściowej zmianie tego dekretu (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 958), jak również rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 19 lipca 1921 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. na województwa: nowogródzkie, poleskie, wołyńskie oraz powiaty: grodzieński, białowieski i wołkowyski województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 454) oraz z dnia 21 lipca 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. na ziemię wileńską (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 572);

c) artykuły 255, 256, 257 i 258 Kodeksu Karnego z 1903 roku;

2) na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego i powiatów: augustowskiego, łomżyńskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko - mazowieckiego województwa białostockiego następujące przepisy ustawy o organizacji ziemskiej włościan (Zb. pr. ces. ros. tom IX osob. dod. ks. IX, wyd. 1913 r.): uwaga do art. 140, artykuły 141, 144, 146 — 149, ostatnie zdanie art. 162, artykuły 164 — 171, 181, 183, drugie zdanie art. 184 i art. 185;

3) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego stanisławowskiego i tarnopolskiego,

a) następujące przepisy ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 250): §§ 2 — 8, ust. 2 § 9, ust. 1 i 2 § 10, §§ 19, 20, 21, 22, 23, 50, 51, 71 i 77;

b) §§ 1 — 8 ustawy z dnia 15 czerwca 1904 r. o niektórych zarządzeniach policyjno - leśnych i wodnych (Dz. u. kraj. Nr. 93);

4) na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego:

a) ustawa z dnia 14 sierpnia 1876 r., dotycząca zarządu lasów, należących do gmin i zakładów publicznych (Zb. u. prus. str. 373) oraz ustawa z dnia 26 września 1922 r. w przedmiocie częściowej zmiany powołanej wyżej ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 548);

b) §§ 1 — 8, 10 — 12, 16, 17, drugie zdanie § 19 i §§ 20 — 22 ustawy z dnia 6 lipca 1875 r. o lasach ochronnych i spółkach leśnych (Zb. u. prus. str. 416).

Art. 60.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz innym ministrom, stosownie do ich zakresu działania.

Art. 61.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego z dniem 1 lipca 1927 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 932).

27.

OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROLNICTWA i REFORM ROLNYCH

z dnia 5 stycznia 1933 r.

o ustaleniu metod analitycznych, stosowanych przy analizach próbek nawozów sztucznych dla celów nadzoru nad sprzedażą tych nawozów.

Niniejszem podaję do wiadomości, że dla analiz próbek nawozów sztucznych dla celów nadzoru nad sprzedażą tych nawozów ustaliłem metody analityczne badania nawozów sztucznych, przyjęte w 1928 r. przez Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzeczypospolitej Polskiej, zawarte w załączniku do niniejszego obwieszczenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Sew. Ludkiewicz.*

Załącznik do Obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 5 stycznia 1933 r.

METODY BADANIA NAWOZÓW SZTUCZNYCH.

I. PRZYGOTOWANIE PRÓBEK.

a) Suche próbki nawozów sztucznych muszą być dokładnie wymieszane. Konieczność przesiewania i rodzaj sit wymienione są przy poszczególnych nawozach.

b) Przy wilgotnych środkach nawozowych przygotowanie próbki może się ograniczyć do starannego przemieszania ręką.

c) W fosforytach surowych i węglu kostnym winna być oznaczana zawartość wody w 105 — 110° C.

d) W substancjach, które przy proszkowaniu zmieniają zawartość wody, woda musi być oznaczona w substancji sproszkowanej oraz pierwotnej, wynik zaś analizy przeliczony na zawartość wody w substancji pierwotnej.

II. OZNACZANIE WILGOCI.

A. Metoda konwencjonalna. Do oznaczenia wilgoci odważa się 3 — 5 gr. substancji i suszy się w 105° C. w ciągu 3 godzin. Jeżeli substancja zawiera części lotne, to należy je oznaczyć osobno (metodami znanemi), a ilość otrzymaną odciągnąć od straty ogólnej przy suszeniu.

B. Metoda L. Schuchta dla superfosfatów. (Tylko przy analizach rozjemczych). 2 gr. substancji zalać w parowniczce szklanej z wylewem, o 6 *cm.* średnicy, 20 $cm.^3$ absolutnego alkoholu; do mieszania użyć małego tłuczka ze szkła lub agatu. Służy on jednocześnie do subtelnego ucierania substancji. Należy mieszać dokładnie i pozostawić przez jedną godzinę do odstania, poczem, stosując pompkę ssącą, dekantować przez wysuszony w 40° C i zważony sączek, odwodniony poprzednio absolutnym alkoholem i eterem. Zawartość parowniczki wykłada się teraz na sączek, wypłókuje alkoholem i wymywa eterem, dopóki z sączka nie odciągniemy wszystkiego alkoholu.

Przesącz wyparowuje się na kąpieli wodnej, a pozostałość (a) suszy w 120° C. w suszarce (około 3 godzin) do stałej wagi. Naczynie z substancją należy przenieść możliwie szybko do eksykatora, poczem należy naprzód oznaczyć wagę w przybliżeniu, ponownie wysuszyć i potem dopiero ważyć. Sączek z zawartością uwalnia się od eteru w suszarce w 40° C. w słoiku do ważenia i waży (b);

$$\% \; H_2O = \frac{2 - (a + b)}{2} \cdot 100$$

III. OZNACZANIE KWASU FOSFOROWEGO OGÓLNEGO.

A. W fosforytach surowych, mączkach kostnych, superfosfatach i t. d.

a) 5 *gr.* substancji rozpuszcza się w 50 *cm.*^{3} wody królewskiej na kąpieli piaskowej, ogrzewając prawie do wrzenia przez ½ godziny; następnie zmniejsza się płomień i paruje do suchości. Po ostudzeniu zalewa się 10 *cm.*^{3} kwasu azotowego (c. wł. 1, 4) i paruje powtórnie do suchości. Substancję ostudzoną zalewa się znowu kwasem azotowym (20 *cm.*^{3}) ogrzewa w ciągu 15 minut; wreszcie dodaje się 200 *cm.*^{3} wody destylowanej, miesza dokładnie i zostawia aż do opadnięcia krzemionki i części nierozpuszczalnych (12 godzin). Następnie sączy się (przez sączek z niebieską wstęgą) do kolby na 500 *cm.*^{3}; 50 *cm.*^{3} roztworu (równa się 0,5 *gr.* substancji) pipetuje się do zlewki na 250 *cm.*^{3} i strąca kwas fosforowy metodą molibdenianową.

Metoda molibdenianowa. Roztwór molibdenianu amonowego. 150 *gr.* jaknajczystszego molibdenianu amonowego rozpuszcza się w 400 *cm.*^{3} ogrzanej wody destylowanej i wlewa do kolby litrowej; do tego roztworu dodaje się 400 *gr.* azotanu amonowego, dopełnia wodą destylowaną do kreski, miesza i wlewa do 1 litra kwasu azotowego o ciężarze właściwym 1,2. Może powstać zaledwie drobne zmętnienie; jeżeli powstanie osad obfity — odczynnik nie nadaje się do użytku. Mieszaninę po 24 godzinach odstania się należy przesączyć.

Mieszanina magnezowa. 55 *gr.* chlorku magnezu ($MgCl_2$ 6 H_2O) i 105 *gr.* chlorku amonu rozpuszcza się w 300 *cm.*^{3} wody destylowanej, zadaje się 350*cm.*^{3} stężonego amoniaku (c. wł. 0,91) i dopełnia do 1 litra.

Wykonanie oznaczenia. 50 *cm.*^{3} roztworu fosforanu (= 0,5 *gr.* subst.) ogrzewa się do 50 — 60^0 C. i zadaje 100 *cm.*^{3} roztworu molibdenowego (mieszać pałeczką, nie dotykając boków naczynia) i pozostawia na kąpieli wodnej w temperaturze 50 — 80^0 C. w ciągu 3 godzin. Następnie sączy się przez sączek (z niebieską wstęgą), dekantuje się osad, zalewając go kilkakrotnie 1% roztworem kwasu azotowego, aż zniknie w przesączu odczyn na wapń (1 *cm.*^{3} przesączu + 1 *cm.*^{3} stęż. H_2SO_4 ostudzić i zadać 1 *cm.*^{3} alkoholu — nie powinno powstać zmętnienie). Osad na sączku rozpuszcza się w ogrzanym (40 — 50^0 C.) amoniaku 2,5%; po zniknięciu barwy żółtej przemywa się 5-krotnie jaknajmniejszą ilością 2,5% amoniaku. Ciepły jeszcze roztwór zakwasza się 10% kwasem solnym aż do wystąpienia żółtego osadu i natychmiast strąca fosforan magnezowo-amonowy 25 *cm.*^{3} mieszaniny magnezowej; po ½ godzinnem mieszaniu i 2 godzinnem odstaniu się sączy się przez tygiel G o o c h a lub sączek analityczny — suszy się, spopiela i wyżarza do całkowitego zbielenia osadu.

b) 5 *gr.* substancji zwilża się w kolbie półlitrowej wodą i zalewa 5 *cm.*^{3} 50% kwasu siarkowego, a następnie 30 *cm.*^{3} stężonego kwasu siarkowego. Ogrzewa się na kąpieli piaskowej, lub na palniku, w ciągu minut 30. Po ostygnięciu zalewa się wodą i dopełnia do 500 *cm.*^{3}; po skłóceniu zostawia się w spokoju przez 2 godziny; następnie sączy się przez suchy sączek i pipetuje 50 *cm.*^{3}. Strąca się kwas fosforowy metodą cytrynianową. Do 50 *cm.*^{3} roztworu dolewa się 100 *cm.*^{3} cytrynianu amonowego (IV. A), a po ostudzeniu 25 *cm.*^{3} mieszaniny magnezowej, jak przy oznaczaniu kwasu fosforowego rozpuszczalnego (IV. A).

B. W tomasówkach.

5 *gr.* substancji zalewa się kwasem solnym (50 *cm.*^{3} o ciężarze właściwym 1,19) w parownicy porcelanowej i paruje do suchości na niewielkim ogniu. Po ostygnięciu zwilża się powtórnie kwasem solnym (10 *cm.*^{3}) i znów paruje do suchości. Wreszcie zalewa się ostudzoną substancję 20 *cm.*^{3} kwasu solnego, ogrzewa 15 minut, rozcieńcza 200 *cm.*^{3} wody destylowanej i pozostawia w spokoju na 12 godzin. Sączy się do kolby na 500 *cm.*^{3}, 50 *cm.*^{3} roztworu zaprawia się 50 *cm.*^{3} cytrynianu amonowego według Maerckera i strąca kwas fosforowy 25 *cm.*^{3} mieszaniny magnezowej.

Odczynnik Maerckera. 300 *gr.* kwasu cytrynowego, 1000 *cm.*^{3} amoniaku (c. wł. 0,91) dopełnia się wodą destylowaną do 3 litrów. Mieszanina magnezowa, strącanie, sączenie i prażenie, jak przy metodzie molibdenianowej.

Uwaga: Do rozpuszczania tomasówek może być użyty kwas siarkowy (III. A. b.); rozpuszczanie wykonać można wprost w kolbie miarowej.

IV. OZNACZANIE KWASU FOSFOROWEGO ROZPUSZCZALNEGO.

A. W wodzie. 20 *gr.* superfosfatu, przesianego przez 2 *mm.* sito i dokładnie wymieszanego, zalewa się w kolbie *Stohmanna* wodą do kreski i po szczelnem zakorkowaniu zakłada się na aparat rotacyjny. Ilość obrotów — 60 na minutę (sprawdzać ilość obrotów). Po ½ godzinnem kłóceniu sączy się do suchych kolb i pipetuje 50 *cm.*^{3} (= 1 *gr. subst.*), a przy superfosfatach, zawierających więcej niż 20% P_2O_5 — 25 *cm.*^{3}. Roztwór w zlewce 200 *cm.*^{3} zadaje się 50 *cm.*^{3} cytrynianu amonowego, wstawia w mieszadło i zadaje 25 *cm.*^{3} mieszaniny magnezowej kroplami przy powolnym ruchu mieszadła. Po wkropleniu mieszaniny zwiększa się szybkość obrotów mieszadła do 80 — 100 na minutę i utrzymuje w ruchu przez ½ godziny. Po

zdjęciu z mieszadła, pozostawia się zlewkę na 1 — 2 godzin w spokoju i sączy przez tygiel *G o o c h a;* przemywa się, po całkowitem wprowadzeniu osadu fosforanu magnezowo-amonowego, 5-krotnie 2,5% amoniakiem, tygiel suszy się 2 godziny w 105° C. i praży do całkowitego zbielenia osadu (2 godziny w piecu muflowym gazowym lub 15 minut w piecu elektrycznym).

Uwaga: Wkraplanie mieszanki jest pożądane, lecz nie jest konieczne; zastąpić je można przez powolne wlewanie mieszanki w ciągu 30 — 50 sekund.

Odczynniki. Cytrynian amonu. 110 *gr.* kwasu cytrynowego rozpuszcza się w 400 *cm.*³ wody — zadaje (studzić) 400 *cm.*³ amoniaku (o c. wł. 0,91) i dopełnia wodą do 1 litra.

Mieszanina magnezowa. 55 *gr.* chlorku magnezu ($MgCl_2 . 6 H_2O$) i 105 *gr.* chlorku amonu rozpuszcza się w 300 *cm.*³ wody — zadaje 350 *cm.*³ amoniaku (o c. wł. 0,91) i dopełnia wodą destylowaną do 1 litra.

B. W 2%-kwasie cytrynowym. 5 *gr.* substancji (tomasówki, mączki kostnej i t. p.) wsypanej do suchej kolby na 500 *cm.*³ zalewa się do kreski 2% kwasem cytrynowym; kolbę, zakorkowaną szczelnie, stawia się na aparat rotacyjny i kłóci w ciągu ½ godziny z szybkością 30—40 obrotów na minutę. Następnie sączy się do suchej kolby i pipetuje 50 *cm.*³ (= 0,5 *gr.* substancji). Strąca się 50 *cm.*³ roztworu *Kellner-Böttchera,* dodaje 1 kroplę H_2O_2, miesza przy 80 — 100 obrotach na minutę w ciągu ½ godz. i sączy przez tygiel *G o o c h a* natychmiast po zdjęciu z mieszadła. Przemywanie osadu jak IV. A. Próby, które po zdjęciu z mieszadła stały przed sączeniem dłużej, niż jedną godzinę, uważać należy za zepsute. Po wysuszeniu, praży się do całkowitego zbielenia osadu.

Odczynnik Kellner-Böttchera.

a) cytrynian amonu. 400 *gr.* kwasu cytrynowego — 15 *gr.* $FeCl_3$ zalewa się (studzić) 20% amoniakiem i po całkowitem zniknięciu kryształów kwasu dopełnia 20% amoniakiem do 2 litrów.

b) mieszanina magnezowa. 110 *gr.* chlorku magnezu i 140 *gr.* chlorku amonu rozpuszcza się w 500 *cm.*³ wody destylowanej, zadaje 233 *cm.*³ amoniaku (c. wł. 0,91) i dopełnia wodą destylowaną do 2 litrów.

c) miesza się teraz obydwa roztwory w kolbie 5 litrowej i po 12 godzinnem odstaniu się, — sączy.

Uwagi.

1. Przy obliczaniu ilości P_2O_5 z pirofosforanu magnezowego, o ile niema gotowych tablic, uwzględnić należy współczynnik 0.63757.

2. Przy tomasówkach, których wyciąg cytrynowy szybko mętnieje (bogatych w krzemionkę), należy 100 *cm.*³ wyciągu odparować z 5 *cm.*³ kwasu solnego c. wł. 1.19 na kąpieli wodnej prawie do suchości; po ostudzeniu dodać 2 *cm.*³ stężonego kwasu solnego, ogrzać i zalać 20—30 *cm.*³ wody, wprowadzić ilościowo do kolbki na 100 *cm.*³, dopełnić wodą do kreski, przesączyć do suchej kolbki, odpipetować 50 *cm.*³, dodać 50 *cm.*³ odczynnika Maerckera i strącić normalnie mieszaniną magnezową.

3. Wszystkie odczynniki winny być przygotowywane z substancji typu „pro analysi"; tylko kwas cytrynowy może być typu „czysty".

V. OZNACZANIE AZOTU.

Ustalanie miana kwasu do oznaczania azotu, gdy moc ługu nie jest znana.

Do ustalania miana kwasu używa się węglanu sodowego. Około 0,7 *gr.* chemicznie najczystszej sody suszy się w ciągu 2 godzin nad małym płomykiem w tygielku platynowym, uprzednio dokładnie zważonym, poczem ściśle oznacza ciężar wziętej sody. Następnie do kolby Erlenmeyera wlewa się ściśle odmierzoną ilość kwasu, którego miano ma być ustalone (najlepiej używać mniej więcej pół-normalnego kwasu siarkowego), a mianowicie, jedną zawartość pipety, która następnie stale będzie używana przy tych oznaczeniach. Do tejże kolby Erlenmeyera spłókuje się, ilościowo przez lejek, odważoną sodę, poczem kolbę ogrzewa się powoli, utrzymując płyn w niej zawarty w stanie słabego wrzenia w ciągu kwadransa. Po ostudzeniu, dodaje się wskaźnika (np. fenoloftaleiny lub czerwieni Kongo) i ługiem z biurety (mniej więcej ćwierć-normalnym) zobojętnia nadmiar kwasu (zanotować ilość *cm.*³ ługu). Równolegle, zapomocą innego miareczkowania, należy ustalić, ile *cm.*³ ługu zużywa się na zobojętnienie kwasu, zawartego w pipecie. W ten sposób otrzymuje się miano kwasu ustalone bezpośrednio.

PRZYKŁAD LICZBOWY: Ciężar wysuszonego węglanu sodu wynosi 0,698 *gr.*, a 90 *cm.*³ ługu odpowiada 1 objętości pipety kwasu. Przypuśćmy, że po wprowadzeniu całkowitej ilości sody trzeba było dodać 10 *cm.*³ ługu do zobojętnienia kwasu; X oznaczać będzie tę ilość *gr.* azotu, jakiej odpowiada zawartość pipety kwasu:

$$x = \frac{90 \times 0{,}698 \times 14}{80 \times 53} = 0{,}207425 \ gr.\ N.$$

Kontrola miana, otrzymanego metodą opisaną wyżej.

a) Zapomocą $(NH_4)_2SO_4$ (pro analysi). 0,8 *gr.* $(NH_4)_2SO_4$ = 0,16968 *gr.* N spłókuje się ilościowo do kolby i poddaje destylacji z magnezją niezawierającą CO_2, chwytając destylat do odbieralnika, zawierającego mianowany kwas.

b) Zapomocą NH_4Cl (pro analysi). 0,6 *gr.* NH_4Cl = = 0,157008 *gr.* N poddaje się destylacji z magnezją, jak wyżej. (Magnezji palonej odważa się 60 *gr.* i zalewa wodą do 1 litra. Przed użyciem należy kolbą wstrząsnąć mocno. Do destylacji używa się 100 *cm.*^{3} mieszaniny. Odczynnik zmieniać należy co 2 tygodnie, gdyż uwodnia się częściowo i zbija w grudy).

UWAGI: a) Wskazane jest używanie kwasu siarkowego i ługu sodowego o stężeniach nie wyższych niż $\frac{n}{2}$.

b) Nastawianie miana należy powtarzać aż do 3 wyników zgodnych.

c) Używanie gotowych płynów mianowanych (dostarczanych przez różne firmy) — bez sprawdzenia jest niedopuszczalne.

A. *Oznaczanie azotu w saletrze* (metodą R a a b - B ö t t c h e r a).

20 *gr.* saletry (sodowej, potasowej lub wapniowej; 10 *gr.* saletry amonowej) rozpuszcza się w wodzie do 1 litra. Pipetuje się 25 *cm.*^{3} (0,5 lub 0,25 *gr.* substancji) do kolby destylacyjnej na 600 *cm.*^{3}, dolewa 100 *cm.*^{3} wody, dodaje 5 *gr.* pyłku żelaznego, 5 *gr.* pyłku cynkowego i 125 *cm.*^{3} ługu sodowego (c. wł. 1,35). Kolbę łączy się natychmiast z chłodnicą i ogrzewa przez 10 minut słabo, następnie do wrzenia. Destylacja trwa 1 godzinę.

B. *Oznaczanie azotu w solach amonowych.*

10 *gr.* soli amonowej rozpuszcza się do 1 litra. 50 *cm.*^{3} roztworu (0,5 subst.) pipetuje się do kolby destylacyjnej, dodaje 100 *cm.*^{3} wody i 100 *cm.*^{3} magnezji świeżo przepalonej, rozbełtanej w wodzie (6 *gr.* MgO) i destyluje się tak, jak przy saletrze, prawie do suchości. Przy oznaczaniu azotu w superfosfacie amoniakalnym używa się roztworu, który służy do oznaczania kwasu fosforowego rozpuszczalnego, i pipetuje się 50 *cm.*^{3} (= 1 *gr.* substancji). Destylacja jak wyżej.

C. *Oznaczanie azotu w substancjach organicznych* (metodą K j e l d a h l a z poprawką G u n n i n g a - A t t e r b e r g a).

2 *gr.* substancji wsypuje się do erlenmeyerki półlitrowej i dodaje 1 *gr.* $CuSO_4$ i 25 *cm.*^{3} kwasu siarkowego (c. wł. 1,84), ogrzewa się w ciągu 15 minut; następnie wsypuje się 15 *gr.* chemicznie czystego siarczanu potasu i gotuje dalej. Po zupełnem sklarowaniu się kwasu (barwa żółta pozostaje do końca) gotuje

się do 15 minut. Po ostudzeniu rozcieńcza się kwas 100 *cm.*^{3} wody i spłókuje ilościowo do kolby destylacyjnej. Następnie dolewa się 125 *cm.*^{3} ługu sodowego o c. wł. 1,35, łączy się szybko z aparatem destylacyjnym i ogrzewa, aż ciecz w kolbie zacznie się podrzucać. Destylacja trwa ½ godziny.

D. *Oznaczanie azotu w azotniaku.*

1 *gr.* azotniaku zadaje się w kolbie K j e l d a h l a 25 *cm.*^{3} kwasu siarkowego, 5 *gr.* siarczanu potasowego i 1 *gr.* $CuSO_4$, poczem gotuje się przez 3 godziny. Po ostudzeniu rozcieńcza się zawartość kolby wodą destylowaną i spłókuje ilościowo do kolby destylacyjnej; dolewa się 125 *cm.*^{3} ługu sodowego o c. wł. 1,35, włącza się kolbę możliwie szybko do aparatu destylacyjnego. Destylacja trwa 1 godzinę. Amoniak chwyta się do $\frac{n}{2}$ kwasu siarkowego (30 — 40 *cm.*^{3}). Nadmiar kwasu miareczkuje się $\frac{n}{2}$ lub $\frac{n}{4}$ NaOH przy użyciu czerwieni Kongo lub oranżu metylowego. Kwas siarkowy, użyty do rozkładu, nie może zawierać tlenków azotu.

UWAGA: Przy wszystkich oznaczeniach azotu używać należy jako wskaźników czerwieni Kongo lub oranżu metylowego (2 krople z roztworu, zawierającego 0,02 *gr.* w 100 *cm.*^{3} wody).

VI. OZNACZANIE POTASU.

A. W solach potasowych kałuskich.

Sole potasowe miele się przed badaniem na młynku lub rozgniata w moździerzu porcelanowym lub żelaznym tak długo, aż cała próba przejdzie przez sito o otworach okrągłych, średnicy 1 *mm.* Zmieloną i przesianą sól miesza się dokładnie i wsypuje do słoika.

Do analizy odważa się 8,509 *gr.* soli i zalewa 150 *cm.*^{3} wody, dodając jednocześnie 10 *cm.*^{3} stężonego kwasu solnego (o c. wł. 1,19) i gotuje się przez 15 minut. We wrzącym roztworze strąca się siarczany $\frac{n}{1}$ chlorkiem barowym (15 *cm.*^{3}), unikając zbyt wielkiego nadmiaru.

Drobny nadmiar chlorku barowego nie przeszkadza, gdyż nadchloran baru rozpuszcza się w alkoholu.

Po ostudzeniu dopełnia się roztwór w kolbie miarowej do objętości 500 *cm.*^{3}, miesza dokładnie i przesącza przez suchy sączek, odlewając pierwszy mętny przesącz. Zapomocą pipety z przesączu tego bierze się do analizy 20*cm.*^{3} = 0,340 *gr.* i przenosi się do porcelanowej parowniczki o płaskiem dnie (wewnątrz ciemno emaljowanej) o średnicy około 10 *cm.* Następnie dodaje się 7—8 *cm.*^{3} kwasu nadchlorowego około 20%-we-

go o ciężarze właściwym 1,12; przy solach wysokoprocentowych dodaje się nieco więcej kwasu nadchlorowego, mianowicie 10 *cm.*³.

Przesącz z kwasem nadchlorowym odparowuje się na średnio wrzącej łaźni wodnej aż do wydzielenia się kryształów i ukazania się białych dymów kwasu nadchlorowego, które powstają po zupełnem wyparowaniu kwasu solnego. Należy jednak zawsze przekonać się zapomocą bibułki, nasyconej azotanem srebra, czy istotnie kwas solny zupełnie wyparował. Odparowania do suchości należy starannie unikać, gdyż wtedy nastąpić może rozkład soli nadchlorowych i powstanie innych soli, w alkoholu również nierozpuszczalnych, natomiast odparowywanie należy prowadzić tak długo, dopóki zawartość parowniczki nie zgęstnieje na syrop.

Po ostudzeniu parowniczki wilgotną pozostałość zalewa się 10 *cm.*³ alkoholu (95 — 96%), zaprawionego kwasem nadchlorowym (na 1.000 *cm.*³ alkoholu dodaje się 15 *cm.*³ 20%-wego kwasu nadchlorowego) i wszystko to razem rozciera się starannie szklanym pręcikiem aż do zniknięcia wszystkich większych kryształów. Należy unikać dłuższego pozostawiania na powietrzu odparowanej próbki, gdyż może naciągnąć wilgoci, rozcieńczyć tym sposobem alkohol i wpłynąć na łatwiejszą rozpuszczalność nadchloranu potasowego. Z tego powodu, parowanie przesączu z kwasem nadchlorowym, przesączanie krystalicznego osadu, wymycie i suszenie następować powinny po sobie bez przerwy.

Krystaliczny osad przesącza się przy użyciu pompki lekko ssącej przez tygle G o o c h a z warstwą azbestową, względnie przez tygle N e u b a u e r a z warstwą gąbki platynowej, albo też zbiera się na uprzednio wysuszonym i zważonym sączku z bibuły. Osad przemywa się na sączku kilkakrotnie stężonym alkoholem, zaprawionym kwasem nadchlorowym. Wreszcie przemywa się 3-krotnie czystym alkoholem (po 5 *cm.*³) dla usunięcia kwasu nadchlorowego. Całkowita ilość alkoholu, użyta do przemycia osadu, nie powinna przenosić 60 *cm.*³.

Po przesączeniu tygielek suszy się w 120 — 130^0 C. najmniej przez pół godziny aż do stałego ciężaru.

Ciężar osadu, pomnożony przez 100, daje bezpośrednio procentową zawartość tlenku potasowego w użytej do badania soli.

Przy użyciu sączków z bibuły, zamiast tygielków G o o c h a lub N e u b a u e r a, suszy się i waży sączki uprzednio w ten sposób, jak po przesączeniu i wysuszeniu wraz z osadem, to jest w tej samej temperaturze i jednakowo długo. Sączki z bibuły po wysuszeniu powinny pozostać jasne, a zczernienie ich wskazuje na niedostateczne wymycie kwasu nadchlorowego.

B. W solach potasowych stassfurckich.

Metoda pozostaje bez zmiany; ilość chlorku barowego, niezbędnego do całkowitego usunięcia siarczanów, nie da się obliczyć.

C. Odczynniki:

I. Kwas nadchlorowy chem. czysty o c. wł. 1,12,
2. Chlorek barowy: 122 *gr*. $BaCl_2 2H_2O$,
50 *cm.*³ kwasu solnego 1,19 — do 1 litra.

VII. OZNACZANIE WARTOŚCI ROLNICZEJ NAWOZÓW WAPIENNYCH.

Przygotowanie prób do analizy.

Próby nawozów wapiennych, z wyjątkiem wapna palonego mielonego, powinny być kwartowane aż do ilości 50 *gr.* i średnicy ziarna 0,5 *mm.* Przy wapnie palonem mielonem wystarczy dokładne wymieszanie próby

A. *Oznaczanie tlenku wapnia w kamieniach wapiennych, kalcycie, marglu i t. d.*

5,6 *gr.* substancji rozpuszcza się w 250 *cm.*³ kwasu solnego $\frac{n}{1}$ na kąpieli wodnej w kolbie na 500 *cm.*³; gdy ciecz przestanie burzyć się, dopełnia się do kreski, kłóci i pozostawia na 2 godziny w spokoju. 50 *cm.*³ (= 0,56 *gr.* substancji), miareczkuje się $\frac{n}{2}$ ługiem sodowym *(t cm.³)* z oranżem metylowym.

$$\% \; CaO = 125 - 2,5 \; t = A$$
$$\% \; CaCO_3 = 1,784 \; A$$

Uwaga: Jeżeli wiadomem jest, że poddawana analizie kopalina zawiera do 5% MgO, tego ostatniego nie oznacza się, lecz podaje się jako CaO; w kopalinach nieznanych oznacza się CaO i MgO wagowo.

B. *Oznaczanie wagowe tlenku wapnia i tlenku magnezu w kamieniach wapiennych.*

5 *gr.* substancji rozpuszcza się w 10% kwasie solnym na kąpieli wodnej i paruje do suchości; zalewa się 10 *cm.*³ stężonego kwasu solnego i paruje ponownie do suchości. Teraz dodaje się 5 *cm.*³ kwasu solnego stężonego i 100 *cm.*³ wody destylowanej, ogrzewa się do opadnięcia osadu, sączy do kolby na 500 *cm.*³, przemywa osad do zaniku odczynu kwaśnego i dopełnia ciecz w kolbie do 500 *cm.*³. 50 *cm.*³ = 0,5 *gr.* substancji

alkalizuje się amoniakiem, zakwasza słabo kwasem octowym i po 1—2 minutach gotowania pozostawia w spokoju, by opadł osad żelaza i glinu. Osad przemywa się kilkakrotnie gorącą wodą, rozpuszcza w kwasie solnym, strąca powtórnie i wymywa gorącą wodą (z octanem amonu).

W przesączu strąca się wapń nadmiarem nasyconego roztworu szczawianu amonu na gorąco i, po 12-godzinnem odstaniu, odsącza się osad szczawianu wapnia, spopiela i oznacza jako CaO lub $CaCO_3$. Przesącz po wapniu zadaje się 2 *cm.*^{3} kwasu solnego i 5—10 *cm.*^{3} nasyconego roztworu fosforanu dwusodowego i ogrzewa do wrzenia; gorący roztwór zalewa się ostrożnie 10% amoniakiem aż do odczynu wybitnie alkalicznego, studzi i przez pocieranie pałeczką szklaną (5—10 minut) przyśpiesza strącanie się fosforanu magnezowo-amonowego. Osad odsącza się przez tygiel G o o c h a, przemywa 2,5% amoniakiem, suszy, praży i waży, jako $Mg_2P_2O_7$ (a).

$$\% \text{ MgO} = 72{,}5 \times \text{a}.$$

C. *Oznaczanie tlenku i węglanu wapnia w wapnie palonem.*

100 *gr.* wapna gasi się w dużej parownicy porcelanowej i po zgaszeniu spłókuje do kolby półlitrowej; dopełnia się wodą destylowaną do kreski, wykłóca dokładnie i 100 *cm.*^{3} (można odmierzyć menzurką), przelewa się do innej półlitrówki. Dopełnia się znów do kreski, wykłóca i pipetuje 25 *cm.*^{3} roztworu (=1 *gr.* substancji). Próbkę rozpuszcza się w $\frac{n}{1}$ kwasie solnym (VII—A) i nadmiar kwasu miareczkuje się $\frac{n}{1}$ ługiem sodowym wobec oranżu metylowego. Przelicza się na CaO całkowity (wolny i związany z CO_2). Inne 25 *cm.*^{3} roztworu miareczkuje się $\frac{n}{1}$ kwasem szczawiowym wobec fenoloftaleiny; z ilości $\frac{n}{1}$ kwasu szczawiowego wylicza się wolny CaO, gdyż kwas szczawiowy nie rozkłada węglanu wapnia. Z różnicy dwu oznaczeń otrzymuje się $CaCO_3$.

Uwaga I. Oznaczenie MgO w wapnie palonem — patrz VII—A i VII—B.

Uwaga II: Tlenek wapnia, niezwiązany z CO_2, może być również oznaczony drogą pośrednią; w jednej próbce oznacza się ogólną zawartość CaO, w innej zaś CO_2 metodą wagową lub objętościową; wolny CaO — z przeliczenia.

Uwaga III: Wilgoć w produktach niepalonych oznacza się metodą zwykłą, wszystkie jednak wyniki podawać należy dla substancji wysuszonej na powietrzu. Wapno palone analizuje się w takim stanie, w jakim jest próba nadesłana do analizy.

28.

POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1932 r. w sprawie spisu funkcjonarjuszów państwowych, zawodowych wojskowych oraz niższych pracowników państwowych, tudzież funkcjonarjuszów i pracowników przedsiębiorstw i monopolów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 888).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 4 listopada 1932 r. o ulgach w spłacie daniny lasowej (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 892).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1932 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości w sprawie określenia stopy procentowej od długów pieniężnych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 893).

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Kodeksu Postępowania Cywilnego (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 934).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej oraz Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 29 listopada 1932 r. w sprawie zmian w rozporządzeniu z dnia 9 marca 1931 r. o bezpieczeństwie i higjenie pracy w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z niemi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 936).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r. o wykazie zajętych nieruchomości niehipotekowanych (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 945).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r. o postępowaniu przy spisie i oszacowaniu nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 947).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 1932 r. o taksie za czynności komorników (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 948).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1932 r. w sprawie ustalenia monopolowej ceny nabycia za spirytus, który będzie odpędzony i dostarczony Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w ciągu kampanji gorzelniczej 1932/33 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 954).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 grudnia 1932 r. o rejestracji stowarzyszeń (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 963).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 grudnia 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Opieki Społecznej o przystosowaniu stowarzyszeń i spraw, będących w toku do przepisów prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 964).

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 26 listopada 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 966).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 listopada 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o Statucie Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 967).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 grudnia 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Komunikacji w celu wykonania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 listopada 1932 r. w sprawie spisu funkcjonarjuszów państwowych, zawodowych wojskowych oraz innych pracowników państwowych, tudzież funkcjonarjuszów i pracowników przedsiębiorstw i monopolów państwowych (Monitor Polski Nr. 298, poz. 347).

Obwieszczenie Ministra Skarbu i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 grudnia 1932 r. w sprawie umorzenia 10-ej raty obligacji I serji 5% Państwowej Renty Ziemskiej (Monitor Polski Nr. 4 z 1933 r., poz. 2).

29.

OKÓLNIK MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 4 (Nr. T. 8a-32)

z dn. 28 listopada 1932 r.

do wszystkich Okręgowych Urzędów Ziemskich oraz Państwowego Banku Rolnego

w sprawie uzupełnienia okólnika Nr. 2 z dnia 13 września 1932 r. w sprawie organizacji rewizji i kierowania pracami pomiarowemi oraz uzupełnienia jednolitego tekstu instrukcji dla Okręgowych Urzędów Ziemskich w sprawie rewizji na gruncie prac pomiarowych (Dz. U. M. R. i R. R. Nr. 2).

Celem przyśpieszenia czynności, związanych z wydawaniem opinij o wynikach rewizji prac pomiarowych, potrzebnych powiatowym urzędom ziemskim dla wydania orzeczeń, zatwierdzających projekty, powstałe w wyniku przebudowy ustroju rolnego, zarządzam, co następuje:

Prezesi Okręgowych Urzędów Ziemskich mogą powierzać na wnioski naczelników wydziałów technicznych poszczególnym rewidentom pomiarów, względnie mierniczym, pełniącym ich obowiązki, wydawanie bezpośrednio powiatowym urzędom ziemskim wszelkich potrzebnych im opinij i wyjaśnień bez uprzedniej akceptacji takowych przez naczelników wydziałów technicznych. W tych wypadkach wymogi, zawarte w pkt. 5 cytowanego powyżej okólnika Nr. 2 oraz §§ 9 i 12 jednolitego tekstu instrukcji dla Okręgowych Urzędów Ziemskich, o podpisywaniu opinij przez naczelników wydziałów technicznych nie mają zastosowania.

(—) K. Kasiński,

Podsekretarz Stanu.

30.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. P. VIII. 177/32/S. O.

z dn. 14 listopada 1932 r.

w sprawie rozrachunków i przewłaszczeń przy parcelacji gruntów państwowych.

Uchylając p. 17 okólnika Nr. 360 z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie rozrachunków i przewłaszczeń przy parcelacji gruntów państwowych (Dz. Urz. M. R. R. Nr. 20, poz. 6), zarządzam, co następuje:

1) Orzeczenia z art. 61 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, powzięte po dn. 20 sierpnia 1932 r., oraz orzeczenia, powzięte przed tym terminem, które uprawomocniły się na skutek niezłożenia przez nabywców odwołań w należytym terminie, bądź też co do których w trybie odwoławczym powzięte zostały orzeczenia Ministerstwa, jako II-ej instancji, będą przekazywane przez Okręgowe Urzędy Ziemskie do administracji Państwowego Banku Rolnego.

2) Wykazy tych orzeczeń (bez odpisów orzeczeń) Okręgowy Urząd Ziemski dwa razy na miesiąc (1 i 16) będzie przesyłał Państwowemu Bankowi Rolnemu według wzorów Nr. 2 i 3, przyczem w rubryce „uwagi" zostanie umieszczona adnotacja, stwierdzająca, że przekazywane orzeczenia nie zostały dotychczas zaopatrzone klauzulą wykonalności. Wykazy należy sporządzać w dwóch egzemplarzach, które wysyła Okręgowy Urząd Ziemski do Państwowego Banku Rolnego, z tych jeden Państwowy Bank Rolny zwraca Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu z potwierdzeniem przyjęcia do administracji wymienionych w wykazie należności z adnotacją numerów ewidencji każdej należności w Państwowym Banku Rolnym.

Odpis listu przewodniego (wzór Nr. 2) do Państwowego Banku Rolnego Okręgowy Urząd Ziemski przesyła do Ministerstwa (Wydział Finansowy) jednocześnie z wysłaniem wykazu orzeczeń do Państwowego Banku Rolnego.

3) W wypadku, gdy nabywca przedstawi pokwitowanie o uiszczeniu opłat stemplowych, bądź też nadejdzie w tej sprawie odnośne powiadomienie urzędu skarbowego, Okręgowy Urząd Ziemski niezwłocznie zaświadczy wykonalność orzeczenia i zawiadomi o powyższem Państwowy Bank Rolny, który wówczas zakreśli adnotację umieszczoną w rubryce „uwagi" w wykazie orzeczeń.

4) Dotychczas zawarte umowy kupna - sprzedaży w formie prywatno - prawnej, na podstawie których nabywcy uzyskali przewłaszczenie, winno być również przekazane do administracji Państwowego Banku Rolnego.

W tych wypadkach niezależnie od włączenia ich do wykazów (p. 2) Okręgowe Urzędy Ziemskie przesyłać będą jednocześnie Państwowemu Bankowi Rolnemu zaświadczone przez urząd odpisy zawartych umów.

Za Ministra
(—) K. Kasiński,
Podsekretarz Stanu.

Otrzymują: wszystkie Okręgowe Urzędy Ziemskie i Państwowy Bank Rolny.

31.

PISMO OKÓLNE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. Og. 511.

z dnia 23 listopada 1932 r.

w sprawie terminowego załatwiania spraw, związanych z postępowaniem sądowo - cywilnem.

Z dniem 1.1.1933 r. wchodzi w życie kodeks postępowania cywilnego, ogłoszony rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 29.XI. 1930, poz. 651 Dz. U., znowelizowany rozporządzeniem z 27.XI. 1932, poz. 802 Dz. U.

Kodeks ten, normujący jednolicie dla całego Państwa postępowanie przed sądami cywilnemi w sprawach spornych, wprowadza dalekoidące zmiany przepisów dotąd w tej materji na obszarze Rzeczypospolitej obowiązujących. Cechą jego charakterystyczną w porównaniu z dotychczasowemi przepisami dzielnicowemi jest przyspieszenie toku przewodu sądowego, wskutek czego niektóre zasadnicze czasokresy do wnoszenia pism procesowych zostały znacznie skrócone.

I tak dla wnoszenia skargi apelacyjnej oznacza kodeks czasokres 14-dniowy od doręczenia Prokuratorji Generalnej wyroku, dla skargi kasacyjnej czasokres miesięczny, a dla zażaleń od postanowień wydawanych przez sądy w toku sporu czasokres jednotygodniowy.

Podkreślić również wypada przepis art. 398 kodeksu, w myśl którego w sprawach o ochronę lub przywrócenie posiadania wnoszenie pism dozwolone jest w czasokresie 1 miesięcznym od chwili, gdy powód o zakłóceniu się dowiedział.

Zaznaczam przytem, że za chwilę, w której powód dowiaduje się o zakłóceniu, uważać należy w sprawach Skarbu Państwa moment dojścia wiadomości o fakcie naruszenia do kompetentnej władzy państwowej.

Przyspieszenie toku spraw przez skrócenie powyższych czasokresów ma specjalne znaczenie dla Prokuratorji Generalnej, która, prowadząc spory sądowe w imieniu Skarbu Państwa i instytucyj skarbowych, zmuszona jest zbierać materjał faktyczny, niezbędny do należytego pełnienia funkcji zastępcy sądowego w drodze korespondencji z właściwemi władzami.

Wobec tego, że zebranie powyższych informacji następować będzie musiało w bardzo krótkim czasie, leży w interesie Skarbu Państwa, by zainteresowane władze dostarczały Prokuratorji Generalnej niezbędnego materjału procesowego możliwie najszybciej, zbierając go i porządkując jaknajstaranniej.

Zwracając Panom uwagę na poruszone wyżej okoliczności, polecam równocześnie, by wszystkie sprawy, w których toczą się spory, prowadzone przez Prokuratorję Generalną, oznaczane były i *traktowane jako bardzo pilne.*

Sew. Ludkiewicz
Minister.

32.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. P. VIII. 202/32/S. O.

z dnia 24 listopada 1932 r.

w sprawie wstrzymania akcji przewłaszczeniowej i rozrachunkowej.

W związku z mającem nastąpić wydaniem rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej zarządzam wstrzymanie aż do odwołania akcji rozrachunkowej z nabywcami gruntów państwowych i wydawania orzeczeń z art. 61 ustawy o wykonaniu reformy rolnej na terenie wszystkich Okręgowych Urzędów Ziemskich.

Jednocześnie polecam w tych wypadkach, gdy Okręgowe Urzędy Ziemskie przygotowały już teksty orzeczeń Ministra, w sprawach z odwołań nabywców parcel z majątków państwowych od szacunku lub innych warunków sprzedaży, ażeby powyższe orzeczenia wraz z aktami spraw zostały przesłane do Ministerstwa, natomiast, o ile Okręgowe Urzędy Ziemskie nie

rzenia Państwowego Banku Rolnego upoważniam Państwowy Bank Rolny do samodzielnego decydowania o przeniesieniu do nowego okresu umorzenia zakredytowanej i przekazanej do administracji Banku reszty ceny kupna przy parcelacji gruntów państwowych przy uwzględnieniu zasady, że maksymalny okres umorzenia, licząc od początku amortyzacji reszty ceny kupna, według pierwotnego planu umorzenia, nie może przekraczać 41 lat i że ujawnienie w hipotece nowego okresu umorzenia i warunków spłaty będzie się odbywało na koszt zainteresowanej strony. Należne na dzień konwersji kary za zwłokę winny być traktowane, jako odrębna należność, która wobec tego włączeniu do kapitału konwersyjnego nie podlega. Do należności tej mają w dalszym ciągu zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 30 czerwca 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w sprawie umorzenia kar za zwłokę od zaległych należności funduszu obrotowego reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 584).

Po wypracowaniu przez Państwowy Bank Rolny wzoru wydawać się mających stronom zaświadczeń o wyrażeniu zgody na zmianę okresu umorzenia, proszę o przesłanie tego wzoru do wglądu Ministerstwu, jak również proszę o powiadomienie mnie o zarządzeniach, jakie Państwowy Bank Rolny wyda swoim oddziałom w zakresie niniejszego upoważnienia.

(—) Sew. Ludkiewicz,
Minister.

36.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 222/78-Sc R.

z dn. 23 grudnia 1932 r.

w sprawie scalania gruntów państwowych, nieznajdujących się w administracji urzędów ziemskich.

Na terenach Okręgowych Urzędów Ziemskich zachodziły wypadki scalania gruntów, znajdujących się pod zarządem Dyrekcji Lasów Państwowych, powodujące odwołania w toku instancji, a nawet skargi organów administracji leśnej do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Już sam fakt skarżenia przez jeden organ państwowy czynności, wykonywanych przez drugi organ, jest zjawiskiem niedopuszczalnem, a dla sprawy scalenia bardzo niepożądanem, gdyż powoduje niczem nieuzasadnione przewlekanie postępowania.

Wobec powyższego, Ministerstwo na przyszłość poleca stosować następujący tryb postępowania:

1) Grunty państwowe (nieznajdujące się w administracji urzędów ziemskich) mogą być włączane do obszaru scalenia tylko w tym wypadku, gdy zachodzi konieczna, uzasadniona względami gospodarczemi potrzeba.

2) Obszar i położenie gruntów, które mają być objęte scaleniem, winien być bezwarunkowo uzgodniony z należycie upełnomocnionym przedstawicielem tego organu, pod którego zarządem znajdują się te grunty. W razie niemożności dojścia do porozumienia z organami lokalnemi, należy w tych sprawach zwracać się do Ministerstwa.

3) Już w okresie, poprzedzającym wdrożenie postępowania scaleniowego, należy z właściwym organem uzgodnić stanowisko co do miejsca, w którem zostanie wydzielony ekwiwalent za scalone grunty państwowe.

4) Należy przestrzegać, by przy klasyfikacji gruntów państwowych komisje szacunkowe nie ulegały ewentualnym tendencjom uczestników scalenia, zmierzającym do obniżenia wartości gruntów państwowych oraz, by obecni przy czynnościach szacunkowych przedstawiciele organów państwowych posiadali w tym wypadku należyte i dostateczne pełnomocnictwa.

(—) K. Kasiński,
Podsekretarz Stanu.

Otrzymują: wszystkie Okręgowe Urzędy Ziemskie z wyjątkiem Śląskiego i Pomorskiego.

37.

PISMO
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. P. VIII. 158/32/S. O.

z dnia 17 grudnia 1932 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wyjaśnia, że koszty sporządzania wniosków w księgach hipotecznych osad wojskowych o skreślenie kaucji, wpisanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu należności za otrzymane przez osadników wraz z osadami budynki, drzewostany i t. p. winien ponosić Skarb Państwa.

(—) St. Łączyński,
Kierownik Departamentu.

Otrzymują: Okręgowe Urzędy Ziemskie.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

38.

Wykaz powiatów, zamkniętych dla wywozu zwierząt zagranicę z dn. 25.XII. 1932 r.

Na podstawie wykazu, ogłoszonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, zamknięte zostały dla wywozu zwierząt zagranicę z dniem 25 grudnia r. b. z powodu pomoru i zarazy świń następujące powiaty przy eksporcie nierogacizny do Austrji: Jędrzejów i Radom, woj. kieleckiego, Brzesko i Mielec — woj. krakowskiego, Lubartów, Lublin i Łuków — woj. lubelskiego, Łańcut i Rzeszów — woj. lwowskiego, Brodnica, Chełmno, Działdowo, Lubawa, Świecie i Toruń — woj. pomorskiego, Borszczów — woj. tarnopolskiego, Włodzimierz — woj. wołyńskiego. Z powodu pryszczycy zamknięte są dla wywozu zwierząt racicowych do Czechosłowacji powiaty: Nowy Targ — woj. krakowskiego, Horodenka — woj. stanisławowskiego.

39.

Wykaz miejscowości, w których wykryto raka ziemniaczanego (Synchytrium endobioticum) w 1932 r.

Województwo kieleckie:

pow. Będzin: Klimontów,
pow. Częstochowa: Bór Zajański, Górki, Podłęże Szlacheckie, Rząsawy.

Województwo krakowskie:

pow. Biała: Międzybrodzie, Porąbka,
pow. Wadowice: Zagórnik,
pow. żywiec: Czernichów.

Województwo łódzkie:

pow. Konin: Gosławice — cukrownia,
pow. Wieluń: Teodorówka, Skrzynno, Kuźnica Grabowska.

Województwo pomorskie:

pow. Morski: Częstkowo, Dąbrówka, Dargolewo, W. Doniemierz,
pow. Starogard: Studzienice.

Województwo poznańskie:

pow. Kępno: Janówka, Laski, Teklinów, Pomiany, Łęka Opatowska, Marysławin, Niwki Książęce, Myślniew, Siedlików, Marszałki, Książenice, Rojów, Gęstwa, Wielkie Gądki, Dąbrowa 2, Szklarka Myśl., Kuźnica Stara, Luboszczyk,

pow. Krotoszyn: Wziąchów, Dzierzanów, Romanów, Rzemiechów, Mogiłka, Benice, Rozdrażew, Wolenice, Smoszew,

pow. Kościan: Bojanowo, Boszkowo, Poświętne, Wławie, Przysieka, Boguszyn,

pow. Jarocin: Suchorzew, Gola, Orpiszewek,

pow. Gostyń: Zabornia,

pow. Leszno: Długie St., Świerczyna, Bolęcin St.,

pow. Ostrów: Baby, Biadaszki, Kotowskie, Uciechów, Raczyce, Hetmanów,

pow. Wągrówiec: Popowo Kośc., żelice,

pow. Szamotuły: Biezdrowo,

pow. Śrem: Książek.

Województwo śląskie:

pow. Bielsko: Bystra,

pow. Pszczyna: Orzesze,

pow. Rybnik: Wodzisław,

pow. Tarnowskie Góry: Sucha - Góra, Tarnowice - Stare.

Warszawskie Zakłady Graficzne, Wilcza 60, tel. 893-47.